

**КАСЕ БАР ГАРДАНИ МАҚСУД ДАСТ ҲАЛҚА ЗАНАД,
КИ ПЕШИ ТИРИ БАЛО СИПАР ТАВОНАД БУД.**

ТАХТИ

**СОЗАНДАГИЮ БУНЁДКОРӢ
ҲАДАФИ МОСТ!**

**Рӯзнома аз моҳи майи соли 1932
нашр мешавад
ҶУМӢА, 19 январӣ соли 2018,
№02 (8260)**

ҚУБОД

kubod36@mail.ru

Нашрияи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Қубодиён

7 АПРЕЛ – РӯЗИ ТАЪСИСӢБИ НОҲИЯИ ҚУБОДИЁН

Бо фармони Президиуми Шӯрои Олии РСС Тоҷикистон 7 апрели соли 1978 ноҳияи Қубодиён аз ҳайати ноҳияи Шаҳритуз ҷудо гардида, аз нав барқарор карда шуд.

Ноҳияи Қубодиён ба водии Кофарниҳони Поён мансуб буда, дар қисмати ҷанубу ғарбии Тоҷикистон, қисмати шарқӣ ва чапи рӯди Кофарниҳон ва дар баландии 788 метр аз сатҳи баҳр воқеъ гардидааст. Ноҳия дар қисмати ғарбӣ бо ноҳияи Шаҳритуз, дар шарқ бо ноҳияи Ҷилиқул ва Қумсангир ҳамсарҳад аст. Маркази маъмурии он шаҳраки Носир-Хусрав ба ҳисоб меравад. Майдони умумии ноҳия 1878 км² -ро ташкил медиҳад.

Агар мо ба сохти таркиби морфологии ин калима диққат кунем, он гоҳ мебинем, ки он аз қисматҳои-Қубод, яъне исми хос ва аз ӯ сохатни сифати нисбӣ бо воситаи «й»-и заданок, яъне «Қубодӣ» ва алалхусус бо пасванди ҷамъбандии «ён» калимаи Қубодиён, ки бо маънии ба Қубод нисбат доштани ин мавзев сохта шудааст. Ин тарз калимаҳои таърихӣ пешдодиён, қаёниён, сосониён, зардуштиён, маздакиён ва ғайра аз қабили онҳост. Аз ин рӯ, ин номи ҳуҷастаи бостонии тоҷикон, ки нишонаи ҳаёти дерини мо буда, аз қаъри асрҳои дуру таърихӣ башарият башорат медиҳад, чӣ дар талаффуз ва чӣ дар расмият шакли дурусти он, яъне Қубодиён бояд ҳатман ҳифз карда шавад!

Чунон ки мебинем, ин калима ба номи асосгузори сулолаи Каёниён-Қубод, ё худ Кайқубод пайваст аст. Дар фарҳангҳо ва маҳсулоти дар «Ҷавоҳир-ул-ҳуруф» ном асар оварда мешавад, ки калимаи «Қубод» ба тариқи «ғубод», «қувват» вучуд доштааст, вале дертар ҳарфи «ғ» ё худ «қ», ки дар алифбои қадимаамон онҳоро бо унвони «ғайн»-у «қоф» мешиносанд, ба ҳарфи «қ», яъне «қоф» бадал шуда, тарзи талаффузу навишти «Қубод»-у «Қубодиён» ба вучуд омадааст. Маънии луғавии ин калимаро фарҳанги «Бурҳони қотеъ» ба тариқи зайл меоварад. «Қубод» («Ғубод») ба маънии ибдоъ бошад, ки нав овардану нав сохтан ва шеърӣ нав гуфтан аст. Ва мардуми барҳақро низ гӯянд, яъне дар феъли ҳақ тарафи нақизо нигарад ва ҷониби касеро мулоҳиза мекунад ва рӯйбинӣ накунад ва он чӣ ҳақ ба амал оварад». Ғайр аз ин дар «Ғиёс-ул-лугот» дорои чунин маънии луғавӣ будани ин калимаро меҳонем: «Кайқубод-маънии луғавии он одил, барҳақ аст». Инчунин дар дигар фарҳангҳо Қубод ба маънии маҳбуб ва Кайқубод ба маънии шоҳи маҳбуб, сарвари гиромӣ омадааст.

Маънии истилоҳии калимаи «Қубодиён» дар бештари фарҳангҳо ва асарҳои ҷуғрофӣ ба тариқи зерин сабт шудааст: «Қубодиён шаҳрест воқеъ дар соҳили яке аз шуаби рӯди Ҷайхун». Ва он муваллид (ҷои таваллуд)-и Носири Хусрав бувад. Имрӯза шаҳрест воқеъ дар шимолу шарқ ва наздики Термиз». Ба мавқеъ аст, агар мо ба ифодаи «наздики Термиз» диққат намоем он гоҳ тамоман равшан мегардад, ки «шуаби Ҷайхун», ин яъне рӯди Кофарниҳон, ки ҳоло ҳам аз байни Қубодиён гузашта, ба дарёи Ҷайхун, яъне Ому мерезад ва инчунин оид ба ифодаи «наздики Термиз» ҳаминро ёдоварӣ намудан зарур аст, ки Қубодиёну Термизро кӯҳи начандон калони

Тобакӯтал аз ҳам ҷудо мекунад, вагарна ин ҳар ду ба ҳам пайвастанд. Валекин баъзе шарқшиносон ҳангоми муайян намудани зодгоҳи шоир, донишманд ва файласуфи машҳури асри Х1 халқӣ тоҷик Носири Хусрави Қубодиёни диёри то ба ҳол маълуми машҳуро, ки маҳз дар канори Кайқӯҳ ва «шуаб»-и рӯди Ҷайхуну наздики Термиз воқеъ бударо сарфи назар карда, дар қадом як ҷои дигаре аз пайи ҷустуҷӯи Қубодиён буданашон аз назари мо кӯшиши беҳуда менамояд. Азбаски унвони ин, диёрамон бо номи шахси то андозае таърихӣ Қубод вобаста аст, ба тариқи сатҳӣ бошад ҳам, аз назар гузаронидани шахсияту маърифати ин сиёсатмадори аттика зарурият пайдо мекунад.

Донишманди бузург, нобиғаи асри Х1 Абӯрайҳон Берунӣ оид ба шоҳаншоҳии Қубод ба тариқи зайл муҳокимаронӣ менамояд. «Дар китоби Ҷамза ибни Ҳасани Исфаконӣ, ки номи онро «Китоби таърихи бузургони фаромӯшшуда» гузошта, ҳарфи дигаре ёфтам. Ва муаллифи он китоб мегӯяд, аз рӯи «Авесто» он ахборро тасҳеҳ карда. Ва ман ин қисматро боз дар ин дафтар («Осор-ул-боқия») ба ҷиҳати шумо нақл мекунам.

Пас аз ин ҷадвали замон ва давраи ҳукумронии ин ё он шоҳони сулолаҳо оварда мешавад, ки дар он пас аз сабти мулуки Пешдодиён рӯйхати мулуки Каёниён қайд мегардад. Чунон ки мебинем, дар ин ҷадвал давраи салтанати Қубод аз рӯи «Авесто» солҳои 2372-2496 нишон дода мешавад.

Шояд яқин аст, ки Қубодиён дар натиҷаи чунин саъю кӯшиш ва тадбирҳои Қубоди Каёни бунёд шуда бошад, зеро Тахти Қубод маҳз дар ҳамин мавзев ҷойгир шуда, имрӯз ҳам бо ин унвон вирди забони мардуми Қубодиён аст. Ғайр аз ин дар таърих маълум аст, ки қариб ҳазор хонавода дар навоҳии Қазбозон ва панҷсад хонавода дар даврае байни деҳи Ҷавонруду Бобоҳони Эрон аз тоифаи қубоди имрӯза зиндагӣ доранд.

Дар «Таърихи Табарӣ» оид ба ободонию бунёдгарию Қубоди давраи Сосониён низ суҳан меравад. «Дар ҳудуди Хуттал шоҳи Сосониён-Қубод шаҳре бунёд кард, ки он Қубодобод ном дошт» Вале Балъамӣ илова мекунад, ки ҳамон Қубодобод дар давраи ӯ ҳамчун Қубодиён машҳуру маъмул аст.

Муаррихи авали асри ХХ-Бухоро Гулшанӣ дар «Таърихи Ҳумоён» ном асараш чунин менависад: «Ва нуфузи Қубодиён ва фанои он, ки ёздаҳ фарсанги мутасилқарост, аз лаби дарёи Сурхон то Айванҷи канори Ҷайхун ҳама ҷо музореъ ва басотин аст, ҳафтод ҳазор хонавор аст».

Агар мо Қубоди Каёниро муассиси Қубодиён пиндорем, он гоҳ моён ҳамчун ворисони Қубод ҳуқуқи комил дорем, ки Қубодиёни Тоҷикистони маҳбубро яке аз он садҳои бунёдшуда бишуморем. Бовар ҳосил кунем, ки пояи умри шахрисони Қубодиён ба се ҳазору дусад сол дакка хӯрда, он хиштпорау сафол ва дигар ранҷи дасткишти гузаштагонанон бо мурури замон ва ҳодисаҳои табию таърихӣ тўмаи хок шудааст, бо кӯшиши бостоншиносон ба забон омада, ин гуна андешаҳои олимону адибонро тасдиқ бикунанд.

Алиқул Девонақулов

**БАХШИДА БА 40 –УМИН СОЛГАРДИ
ТАЪСИСӢБИ НОҲИЯИ ҚУБОДИЁН**

ҚУБОДИЁН ТАЪРИХИ КУҲАН ДОРАД

Қубодиёно ҳама чун ватани мутаффакири бузург Носири-Хусрави Қубодиёни ва аз рӯи осори таърихӣ «Тахти Сангин» ва «Тахти Қубод», ки арзёбӣ гаштааст, ҳама мешиносанд.

Дар бораи Қубодиён бисёр таърихшиносон фикрҳои ҷолиби худро дарҷ намудаанд. Барои мукамал сохтани фикри худ ва хонданибоб гаштани ин мақола хостам аз дигар маснадҳои илмӣ иқтибос орам. «Қубодиёни кӯҳанбунёд ҷузъи таърихӣ қадимаи тоҷикон буда, тибқи маъхазҳои таърихӣ мафҳуми Қубодиён ба номи асосгузори сулолаи Каёниён- Кайқубод мансуб аст ва аз рӯи маълумоти сарчашмаҳо дорои таърихи сеюним ҳазорсола мебошад. Маркази ноҳия тӯли асрҳои миёна ҳамчун маркази илму фарҳанг ва тичорати минтақа маҳсуб шуда, дар «Шоҳроҳи бузурги абрешим» ҷойгир будааст.

Бозефтҳои нодиру қадимаи қаламрави ноҳия, аз қабили «Тахти Сангин» «Қалъаи Мир», «Теплаи шоҳ», «Тахти Қубод», «Сафедмазор» ва «Қуҳандиз» аз ёдгориҳои беназири ин гӯшаи диёрамон мебошанд, ки бозгӯи кӯҳанбунёд будани ин сарзамин ҳастанд. Айни замон дар ҳудуди ноҳия 16-ёдгориҳои таърихӣ мавҷуд буда, яке аз онҳо маҷмааи «Тахти Сангин» мебошад, ки дар замони давлати Бохтар ва империяи Хоҳоманишиниён бино гардида, ҷузъи «Ганҷинаи Амударё» маҳсуб мешавад.

Аз ин хотир, маҷмааи «Тахти Сангин» бо мақсади таъмири барқарорсозӣ ба қатори дигар ёдгориҳои таърихиву меъмории кишвар ба барномаи давлатии ҳифзи мероси таърихиву фарҳангӣ барои солҳои «2012-2020»-ум дохил карда шудааст, ки тибқи нақша корҳои барқарорсозии он солҳои наздик оғоз хоҳад шуд. Ҷамчунин ба назар гирифтани бунёди иншооти нави иҷтимоӣ ва таъмири азнавсозии дигар биноҳои маъмури дар нақша буда, дар доираи барномаи рушди иқтисодиву иҷтимоии ноҳия давра ба давра амалӣ карда мешавад»

(Қубодиён дорои таърихи сеюнимҳазорсола мебошад. Суҳанрони Эмамоӣ Раҳмон, сарвари давлат дар мулоқот бо роҳбарону фаъолони ноҳияи Қубодиён 7-октябри соли 2014. Аз рӯзномаи «Ҷумҳурият» 9-октябри соли 2014 №196 (22501).

Дар бораи кӯҳанбунёди ноҳияи Қубодиён аз рӯи тадқиқотҳои илмӣ олимону бостоншиносон, ки дар китоби «Қубодиён» дарҷ гардидааст, хостам иқтибоси дигаре орам. «Таърихи Қубодиён ҷузъи таркибии халқҳои Мовароуннахру Хуросон мебошад. Нахустин бошишгоҳҳои одамони даври ибтидоӣ дар ҳудуди Қубодиён қариб 3,5 ҳазор сол қабл пайдо шудаанд. Бино ба таҳқиқоти бостоншиносони маъруфи шуравӣ А.П. Окладников ва В.А. Ранов дар давраҳои хоси қадим (мезолит, асрҳои 6-7 то миллод) мавзев Чилучорчашма қароргоҳи одамони санг будааст. Соқинони мавзев Бешкенти Қубодиён аз сангҳои чақмоқии кӯҳи Туюнтоғ, афзорҳои рӯзгор ва аслиҳои шикор месохтанд. Бостоншиносон ҳангоми ҳафтиё аз сарзамини Қубодиён чунин афзори аслиҳа дарёфтаанд».

Тибқи таҳқиқоти бостоншиносон ва сарчашмаҳои хаттӣ Қубодиён ҳамчун шаҳр дар асрҳои Х1-Х то мелод таъсис ёфтааст. Ин шаҳр дар водӣ байни рӯдҳои Панҷу Кофарниҳон ҷойгир шуда буд. То замони мо тепаҳои гилӣ-боқимондаи қасрҳои бошукӯҳ чун шоҳиди таърихи қадим то замони мо омада расидаанд. Яъне аз сарчашмаҳои муҳим таҳқиқи давраи ибтидоии таърихи Қубодиён маводи бостоншиносӣ мебошад. Таҳқиқоти олимони шаҳодат медиҳад, ки дар ин минтақа ҳаёти инсон аз замони қадим қатъ нагашта то замони ҳозира идома ёфтааст.

Дар аҳди қадим қаламрави Қубодиён таърихӣ ва атрофии он ба ҳайати давлати Бохтар, баъдтар бахши империяи форсҳои қадим-Ҷаҳоманишинро ташкил меод. Аз ин сарзамини бостони ҷанговарони Искандари Мақдунӣ гузар намуда, пас аз заволи давлати онҳо ин минтақа шомили ҳайати давлати Селевкиён, шоҳигарии Юнону Бохтар ва империяи Кушонӣни Кабир мегардад.

(Қубодиён. Душанбе «Бухоро» 2014 Қуввати Дод Фозили Абдурашид, Қиёмиддин Сатторӣ саҳ 16-17).

Шерали Шехвали.

БАРРАСИИ САМТҲОИ АСОСИИ ПАЁМ МИЁНИ МАРДУМ.

9 январи соли равон бо мақсади баррасӣ ва шарҳу тавзеҳи Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон гурӯҳи кории Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва вакилони Маҷлиси намондагони Маҷлиси Олии мамлакат таҳти роҳбарии раиси ноҳия З.Файзуллозода ва раиси кумитаи иҷроияи ҶХДТ дар ноҳия М.Шарипов дар маҷлисигоҳи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия бо аҳолии ҷамоати шаҳраки Кубодиён ва дар ин замина дигар фаъолон мулоқот доштанд.

Муҳимтарин нуқтаҳои Паём аз ҷумла ҳадафҳои сиёсати дохиливу хориҷӣ, зарурати эълон гардидани Соли рушди сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ, вазъи воқеи ҷаҳони муосир, рушди иқтисоди миллӣ, боз ҳам баланд бардоштани сатҳи иҷтимоӣ ва дар ин замина зиёд намудани ҳаҷми маоши кормандони соҳаҳои буҷетӣ, пешниҳоди имтиёзҳо барои рушди соҳибкорӣ, ҳифзи амнияти ғизоӣ, истиқлолияти энергетикӣ, бунёди коргоҳҳои дорусозӣ, дар меҳвари суҳбату мулоқотҳо қарор дошт.

Нахуст Зариф Ализода- ваколатдор оиди ҳуқуқи инсон дар хусуси моҳияти амалӣ-назариявии Паём андешаояшро баён намуда, ҷиҳати ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои шаҳрвандон изҳори ақида кард. Ба андешаи Зариф Ализода «Давлат ҳуқуқҳои шаҳрвандонро ҳимоя мекунад ва шаҳрвандон дар навбати хеш моликияти ҷамъиятиро вазифадоранд ҳифзу эҳтиёт намоянд, дар ҳолатҳои номувоҷиби зиёновар барои кишвар, барои ҳифзи табиат бетарафӣ зоҳир накарда, саҳми хешро дар рушди ободию оромӣ гузоранд», - гуфт ӯ.

Ахмедов Мирзоанвар вакили Маҷлиси намондагони Маҷлиси Олӣ, изҳор дошт, ки Паёми сарвари давлат ҳуҷҷати саримизии ҳар яки мост. Ояндаи зиндагии мо аз он маншаъ гирифта, 4 ҳадафи стратегиро муайян месозад. Оиди амнияти озуқаворӣ, бардошта шудани лимити «барқ» арзиши лоиҳаи «Касса 1000» ба ҳозирин маълумот ва таҳлилҳои хешро баён дошт.

Дар чорабинӣ вакилон Б.Садриддинзод, О.Ҳакимов, Ҳасанов Муродулло-муовини ректори ДДОҚ, Саидмӯъминов Аҳлиддин-декани факултети таърих ва ҳуқуқи ҳамин донишгоҳ андешаояшонро оид ба нуқтаҳои Паём ба самъи ҳозирин расонданд.

«Тахти Кубод»

МУРОҶИАТНОМА

ба тамоми сокинони ноҳияи Кубодиён аз номи фаёлони ноҳия

Ҳамдиёрони азиз!

Дар Паёминавбатии Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки рӯзи 22 декабри соли 2017 ироа гардид, дастуру супоришҳои мушаххас доир ба корҳои ободонию созандагӣ, бунёд ва таҷдиди муассисаҳои иҷтимоӣ, рушди иқтисоди истеҳсолии ватанӣ, расидан ба ҳадафҳои стратегӣ, эҳёи ҳунарҳои мардумӣ, соҳаҳои алоҳидаи хоҷагии халқ, таъсиси ҷойҳои нави корӣ, рушди соҳаи сайёҳӣ ва дар ин замина муҳайё сохтани шароити мусоиди зиндагӣ барои сокинон баён гардиданд.

Вобаста ба иҷрои дастуру супоришҳои сарвари давлат ва ҳамзамон эҷоди заминаи истифодаи иқтисодии ноҳия: рушди соҳаи сайёҳӣ ва дар заминаи он таҷдиду тармими осорхона, мавзёҳо ва ёдгориҳои таърихӣ ҷиҳати ҷалби сайёҳони хориҷӣ, дар сатҳи баланди ташкилӣ доир намудани ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ, ки дар соли равон дар шаҳри Қўрғонтеппа баргузор мегардад ва дар пайи он амалӣ гаштани лоиҳаҳои марбут ба Даҳсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор, 2018 - 2028», саҳм гузоштан дар идомаи корҳои ободонӣ дар пойтахти мамлакат, омодагӣ батаҷлили 30 –солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, вусъати корҳои созандагӣю бунёдкорӣ дар маркази ноҳия тибқи Нақшаи генералии шаҳраки Кубодиён, доир намудани корҳои ободонӣ дар ҷамоатҳои шаҳраку деҳот, пешгирии аз офатҳои табиӣ ва дар шароити бӯҳрони молиявӣ дастгирии дастаҷамъонаи сокинони ноҳия баҳри амалӣ намудани ҳадафҳои зикргардида ба мақсад мувофиқ мебошад.

Бояд зикр намуд, ки ҳолатҳои аз қабали бартараф намудани сар задани офатҳои табиӣ дар минтақаҳои хавфнокӣ Заркамар, Бошқалъа, Зиракӣ, Ахча, Полвонтуғай, Сангоба, Нусратулло Махсум, Ҳаётва Гулчин, ки ҳамасола ба ҳаёт ва моликияти сокинони ноҳия таҳдиди хатар эҷод мекунанд, инчунин таъмири иншоотҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла осорхона, ёдгориҳои таърихӣ, маркази фарҳангию фароғати «Меҳнатобод», анҷом додани корҳои ободонию созандагӣ дар ҷамоатҳои шаҳрак ва деҳоти ноҳия моро водор месозад, ки дар бартараф намудани мушкилиҳои ҷойдошта бетарафӣ зоҳир нанамуда, дар рушду шукуфоии ноҳия саҳмгузор бошем.

Бинобар ин, фаёлони ноҳия бо муроҷиат ба ҷамаи сокинони ноҳияиКубодиён изҳор медоранд, ки дар амалӣ намудани ҳадафҳои гузошташуда ва рушди минбаъдаи ноҳия тавассути гузаронидани маоши якрӯзаи худ ба фонди рушди ноҳия ва бо дастгирии саховатмандон ва кулли сокинони ноҳия саҳмгузорӣ намоем.

Фаёлони ноҳия

ПАЁМРО ХОНДА

АНДЕШАҲО ДАР АТРОФИ ПАЁМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 22-юми декабри соли 2017 бо истифода аз салоҳиятҳои конститусионӣ бо боварии комил иқтисодиёту сиёсати ҷоннок гаштаи мамлакатро таҳлил намуда, Паёми навбатии худро ба Маҷлиси Олӣ ирсол кард. Ин аз назари мардум Паёми созанда мебошад.

Паёми ин як падидаи нави даврони Истиқлол буда, ҳоло ба ҳукми анъана даромадааст. Аз ин лиҳоз Паёмо санади раҳнамо ва кутубномаи ҷомеа гуфтан мумкин аст. Имсол ҳам дар ин ҳуҷҷати муҳим самтҳои сиёсати дохилӣ ва хориҷии Тоҷикистон, нақшаҳои рушди устувори минбаъда дар тамоми самти соҳаҳои хоҷагии халқӣ мамлакат тарҳрезӣ гардида, вазифа, мақсаду маром, роҳу воситаҳои расидан ба ҳадафҳои стратегӣ муайян ва мушаххас гардидааст.

Дар хотир дорам, ки нахустин Паёми Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2000-ум ироа гардида буд. Паёми 22-юми декабри соли 2017 Паёми 19-умин буда, мардуми шарифи мамлакатамон ин ҳуҷҷатро ҳар сол бо ҳисси баланди меҳанпарастӣ интизор мешавад ва дар ин Паём ояндаи дурахшони ватани азизамонро ҳамчун ойна мебинанд. Шукргузори аз ин обу хок, Ватан ва неъматҳои Парвардигор мекунад.

Дар Паёми навини худ ба Маҷлиси Олӣ, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон самтҳои асосии сиёсати дохилию хориҷии мамлакатро барои давраҳои оянда муайян намуда, оид ба пешбурди манфиатҳои бори дигар сиёсати хориҷӣ ва таъмини пешрафти соҳаҳои иқтисоду саноат, энергетика, роҳу нақлиёт, амнияти муҳофизат, ҳифзи ҳуқуқи тартибот, тандурустӣ, фарҳанг, илму маориф, ҳифзи иҷтимоии аҳоли, ҷавонон, вазифа ва сайёҳӣ вазифаҳои мушаххас ба миён гузошанд.

Яке аз масъалаҳои муҳиме, ки дар Паём маврид таҳлил ва баррасӣ қарор гирифтааст, ин

ҳам бошад нишондиҳандаҳои нерӯи инсонӣ ба ҳисоб меравад. Пешвои миллат дар Паёми худ тарбияи насли ҷавон, пешгирии шомил гардидани онҳо ба ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ террористиро зерӣ танқид қарор дода, бори дигар таъкид намуданд, ки террорист, дин, мазҳаб ва миллат надорад.

Пешвои миллат омӯзиши ҳунарҳои миллиро хеле ба маврид таъкид намуда, соли 2018 дар Тоҷикистон «Соли сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ» эълон гардид. Аз ин бар меояд, ки ҷавонон ба касбомӯзӣ ва донишомӯзӣ бештар диққат дода, баҳри ободии Ватани азизамон саҳмгузор шаванд. Барои ин мо кормандони дин корҳои фаҳмондадиҳиро ҷоннок намуда, нерӯи солими ҷавононро баҳри ободии Ватанамон равона созем.

Дар Паём сарвари давлат ҳар як хизматчиӣ давлатӣ, роҳбари корхонаву ташкилот соҳибкоронро ба корҳои хайр, дастгирии ятимону маъюбон, пирони барҷоманда таваҷҷуҳ қарданро таъкид кардаанд. «Вақте ятимро ё эҳтёҷмандро дастгирӣ кардӣ Худованд баракати кората мебахад ва соҳиббахтиро мегардӣ»- гуфтанд Пешвои муаззами миллат. Дар ҳақиқат, рост аст. Аллоҳ Таъоло дар Қуръони маҷид дар чандин ҷойҳо ба ятим тарахҳум қарданро фармудааст. Дар хусуси ятимпарварии Сарвари Коинот Муҳаммад (с.а.в.) низ як чанд ҳадисҳои муборакашро ба мо умматҳо боқӣ гузаштааст.

Хулоса карда гуфтан мумкин аст, ки Паёми имсолаи Сарвари давлат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун як дастури раҳнамо дар рушди минбаъдаи иқтисодиву иҷтимоии мамлакат мебошад. Ҳар як шаҳрванди мамлакат баҳри иҷрои вазифаҳои дар пеш истода бояд ҳиссагузор бошад. Ин аст қарзи ватандӯстӣ ва меҳанпарастӣ ҳар як фарди ҷомеа.

Фазлиддин Аъзамов,
Имом-хатиби масҷиди ҷомеаи
«Деҳаи Эшон», ҷамоати И.Ниёзов

НА ҲАР МЕТАЛЛИ ЗАРД ТИЛЛО АСТ...

Вақтҳои охир «олимон» пайдо шудаанд, ки нафарони номи ғайриарабӣ доштаро, барои ба арабӣ иваз намудани исмашон водор мекунанд. Банда даъвои олимӣ надорам, вале сарфи назар аз ин, мунтазам китобҳои динӣ қироат мекунам, аммо дар ягон сарчашма номи шахс далели мусулмон буданашро надидам.

То хизмат дар сафи Артиши Шӯравӣ дар гумони он будам, ки арабҳои эронӣ мусулмонанд. Зеро дар мулки мо араб маънои пайравии дини мубини Исломо дорад. Ба ҳайси тарҷумон дар маркази таълимии №185-и СУК Артиши Шӯравӣ оиди вазифа менамудам. Иттиҳоди Шӯравӣ ки бо баъзе давлатҳои араб муносибати мустаҳкам дошт дар тарбияи мутахассисони ҳарбӣ хизмати шоиста мекард.

Низомиёни араб, ки дар марказҳои таълимии ИЧШС хизмат мекарданд, мувофиқи низоми Артиши Шӯравӣ амал менамуданд. Азбаски рӯзи чоршанбе «рӯзи ҳаммом» буд, бинобар ҳамин яққоя ба ҳаммом мерафтем.

Зимни шустушӯи чашмам ба арабе расид, ки суннатӣ набуд. Ҳайрон шудам, ба чашмонам бовар накарда боз нигоҳ кардам. Араб аз нигоҳи ман рамоз гирифта, ҷи ин қадар ба ман нигоҳ мекуни, гуфт. Дар ҷавоб гуфтам: «Ту чи хел мусулмон ҳасти, ки дастат ҳалол карда нашудааст». Ӯ дар ҷавоб, аввал он, ки ман мусулмон нестам ва баъд аз он магар суннатӣ будан аломати мусулмонӣ аст? гуфт.

Бале, ҳақ ба ҷониби он араб буд, зеро ки асоси дини мубини ислом 5 шарт аст: Калимаи шаҳодат, намоз, рӯзаи моҳи шарифи рамазон, закот, зиёрати хонаи Каъба. Боқӣ ҳама аломатҳои эътибор надоранд.

Бузургтарин донишгоҳи олии олами Ислом «Ал-азҳор» дар шаҳри Искандарияи Миср воқеъ аст дар он машҳуртарин олимони динии ислом сабақ меомӯзонанд. Чаро онҳо даъвои таъғир намудани номи шаҳри Искандарияро, ки юнонӣ аст ба номи мусулмонӣ, яъне арабӣ даъват намекунанд? Агар номи арабӣ доштан шарт мешуд онҳо онро барвақт таъғир медоданд. Ба арабӣ иваз кардани ном падидаи номатлуби солҳои охир аст. Пар гузашта ин амал набуд. Масалан, яке аз бузургтарин намояндаи адабиёти форсу тоҷик Мирзо Абдулқодирӣ Бедил мебошад, ки девони ғазалиётро асрҳои инҷониб толибилмони мадрасаҳои Бухоро меомӯзанд. Бедил тахаллуси шоир аст ва он сирф калимаи забони форсӣ аст. Вале ягон нафаре барои ба арабӣ таъғир додани ин ном суҳане нагуфтааст. Ё ин, ки Абурайҳони Беруниро

мисол меорам, ки дар аҳди Султон Маҳмуди Ғазнавӣ фаъолият мекард. Султон Маҳмуд, ки шахси мутаасиби динӣ буд дар лашкаркашиҷош Беруниро ҳамроҳи худ мебард. Барои аз тахаллуси форсӣ «Берунӣ» даст кашадан ва тахаллуси арабиро қабул қардан, Беруниро маҷбур накардааст.

Аксариати «донишмандони» ҳозира худро ҳамчун шогирди олимони забардасти асри XX-уми Осиёи Миёна домолло Муҳаммадҷони Хӯҷандӣ (1892-1990), ки бо тахаллуси «Мавлавии Ҳиндустонӣ» маъруф аст муаррифӣ мекунанд. Мавлавии Ҳиндустонӣ дар Ҳиндустон таҳсил кардааст. Баъд аз хатми таҳсил олимони мадрасае, ки ӯ дар он таҳсил кардааст «Домулло Муҳаммадҷони Хӯҷандӣ тамоми илми Ҳиндустонро бурд» гӯён ба ӯ баҳо доданд. Домуллои мазкур писари Мулло Рустами Хӯҷандӣ аст. Рустам калимаи забони форсӣ, вале ин олимони забардаст барои ба арабӣ таъғир додани номи падараш нақушид. Номҳои Сулаймон, Иброҳим, Довуд низ арабӣ нестанд. Аз фатвои ин «олимон» мебарояд, ки номҳои онҳоро низ ба хоси арабӣ баргардондан лозим аст.

«Олимони» муосир боз фатвои нав бароварданд. Мувофиқи ин фатво мусулмон, ки соли нави мелодиро ҷашн гирад ва ё шахсро ба муносибати ин сол муборақбодӣ намояд занаш талоқ.

Чи фатвои разилонаест. Ман ба ҷоҳилии ин тоифа «олимон» ва пайравони онҳо ҳайронам. Охир дар китобҳои мансуб ба илми фикҳ гуфта шудааст: «Ихтиёри талоқ дар дасти шавҳар аст» яъне, агар шавҳар дар муроҷиаташ ба зан калимаи талоқро қор фармояд фақат дар ҳамин ҳолат талоқ воқеъ мегардад.

Аз фатвои ин «олимон» ҳамаи занҳои сарони кишварҳои сирф исломӣ ба мисли ҶИЭ, ҶИА, Ҷумҳурии Исломии Мавритания, Ҷумҳурии Исломии Ҷазираҳои Малдив ва ғайра, ки сарони давлатҳоро бо соли нави мелодӣ муборақбодӣ мекунанд талоқ шудаанд. Сад афсӯс, ки дар ин кишварҳо «олимон» забардасти фикҳ» ба мисли Тоҷикистон нестанд, то ин сардорони худро аз ин амали номатлуб огоҳ созанд.

Дар охир ба ин олимони маслиҳат қарданиам, ки тамоми кӯшишу ғайрати худро на ин ки ба сафсата, балки барои ташфиқу тарғиби ҷавонон баҳри ватандӯстӣ ва хизмати безавол ба модар- Ватан равон кунанд.

Ҳоҷи Акбар Насимӣ

ДАР ИН СОЛ ДАСТОВАРДҶО НОКИФОЯВУ НОРАСОИҶО БЕШТАРУ КОМИЛТАР ШУДААНД

Қайдҳо аз ҷаласаи Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия «Дар бораи ҷамъбасти натиҷаҳои рушди иқтисодии иҷтимоии соҳаҳои хоҷагии халқи ноҳияи Қубодиён дар соли 2017 ва вазифаҳои нав дар се моҳи аввали соли 2018»

Ҷамъбасти нишондиҳандаҳои фаъолияти соҳаҳои хоҷагии халқи ноҳия дар давоми соли 2017 дар рӯзҳои баргузор мегардад, ки мардуми сарбаланди ноҳия аз Паёми навбатии Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯху илҳами тоза гирифта, баҳри фаъолияти пурсамар дар соли нави 2018-ум камари Ҳиммат бастанд.

Соли 2017-умро соҳаҳои кишоварзӣ, иқтисод ва сохтмон, иҷтимоӣ бо дастовардҳои назарраси меҳнати ҷамъбасти намуданд. Барои тамоми сокинони ноҳия яке аз рӯйдодҳои муҳими соли гузашта ташрифи меҳмони олиқадр – Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳия ба ҳисоб меравад.

Рӯзи 8 январ дар толори маҷлисоҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия ҷаласа «Дар бораи ҷамъбасти натиҷаҳои рушди иқтисодии иҷтимоии соҳаҳои хоҷагии халқи ноҳияи Қубодиён дар соли 2017» таҳти роҳбарии раиси ноҳия З.Файзуллозода ва иштироки намояндаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон А.Баҳодуров, масъулини мақомот, роҳбарони ташкилоту муассасоҳо, раисони ҷамоатҳои деҳоту шаҳрак, директорони иақтабҳо, намоёндагони сохторҳои қудратии ташкилотҳои ҷамъиятӣ, имомони масҷидҳои баргузор гардид. Дар ҷамъбасти мазкур нахуст Файзуллозода Зафар, доир ба мавзӯи матраҳ гардида мухтасар сухан ронда, сипас муовинҳои раиси ноҳия И.Гулхусайнов, А. Тоҷиев ва Т. Шарипова ҳисоботи хешро марбут ба соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқи ноҳия ва бурду боҳти он ироа намуданд.

Бо таъки ба суханони раиси ноҳия: «Мо чанде қабл дар маҷлиси вакилони халқи ноҳия дар хусуси пешравӣ ҳамоҷмон пурра гуфта гузаштем, Муваффақиятҳои ҳамоҷмон аз худамон ҳастанд, ҳоло моро зарур аст, атрофи камбудии норасоӣ ҳамоҷмон ва роҳи василаҳои нави кор сӯхбат дошта бошем», «Тахти Кубод» тасмим гирифт аз баромадҳои муовинон бештар нуқтаҳои тақвиятиро ба хонандагон манзур намоем, то масъулин аз мутолиаи онҳо барои беҳдошти ояндаи соҳаҳои соҳаҳои сари хулосаи ҷиддӣ биёянд.

КИШОВАРЗӢ

«Дар раванди ислоҳот ба соҳаи кишоварзӣ ҳамчун яке аз соҳаҳои муҳими иқтисодии кишвар эътибори аввалӣ намудани дода мешавад, зеро ҷиғзи амнияти озуқаворӣ мамлакат аз рушди ин соҳа вобастагии мустақим дорад. Э.Раҳмон».

Дар давраи ҳисоботӣ дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ба маблағи 719,2 млн сомонӣ, ё ин ки 106,5% аз ҷумла соҳаи растанипарварӣ 473, млн, чорводорӣ 245,5 млн нисбати соли гузашта маҳсулоти кишоварзӣ истеҳсол карда шудааст.

Дар майдони 17001 гектар кишти зироатҳои кишоварзӣ, аз қаблӣ гандум (4037), шолӣ (234), лубиёгӣ (43), ҷуворимакка барои дон (289), зироатҳои техникаӣ 7686 гектар, аз он ҷумла пахта (7510), картошка (733), сабзавот (1819), полезӣ (860), зироатҳои хӯроки чорво (1126) гузаронида шудааст.

Бо мақсади таъмин кардани рушди соҳаи кишоварзӣ то имрӯз як чанд Барномаҳои соҳавӣ қабул ва татбиқ шуда бошад ҳам ҷиғзи ҳалли масъалаҳои маблағгузори бевоситаи соҳаи пахтакорӣ, инчунин рушди коркарди меваву сабзавот, ҳавасмандгардонӣ истеҳсоли содироти маҳсулоти кишоварзӣ чораҳои зарурӣ андешида нашудаанд. Бояд қайд намуд, ки натиҷаи ин беназоратиҳо буд, ки дар соли 2017 майдони кишти пиёз нисбати дурнамо 78 гектар, нисбат ба соли 2016 38 гектар, картошка ба миқдори 6208,9 тонна, полезӣ 6416 тонна кам шудааст, ки ин таъсири худро ба ҳаҷми маҷмӯи

маҳсулоти кишоварзӣ расонд.

Дурнамои истеҳсоли пахтаро низ хоҷагӣҳои деҳқонии ҷамоати деҳоти 20 солаги Истиклол (87 фоиз-507 тонна) ва хоҷагии Авесто (73 фоиз-612,5 тонна) таъмин карда натавонистанд. Дар баробари ин дар кори боғпарварони ноҳия камбудиву норасоии ҷиддӣ ҷой доранд. Барқарорсозии боғу тоқзорҳои кӯҳна ба таври лозима ба роҳ монда нашудааст. Аз тарафи боғпарварон дар вақти шинондани дарахтон ба навъ ва сифати он аҳамияти ҷиддӣ дода намешавад. Бо мақсади пешгирии аз касалиҳо, аз ҳашаротҳои зараррасон дар вақти сабзиш, нашъунамо ва гулкунии дарахтон бо захримиқатҳо коркард гузаронида намешавад. Аз ин ҷост, ки бештари боғот аз як тараф аз беоби хушк гардидаву аз қисмати ками боқимонда ҳасили дилхоҳ рӯёндан ғайриимкон гаштааст. Дар давраи амалигардонии Барнома, Раёсати кишоварзӣ, баҳши ҷиғзи муҳити зист, ҷамоатҳои шаҳраку деҳот, хоҷагӣҳои деҳқонии самти фаъо-

лиятшон боғпарвариро зарур аст, ки ҷиғзи хариди ниҳолҳои навъҳои нави серҳосил, тағайирҳои қадпасти (интенсивӣ) аҳамияти ҷиддӣ зоҳир намуна, ба ин васила барои пешравии кор мусоидат намоянд. Ва ҳар чӣ бештар дар талу теппаҳо бунёди боғҳои навро тақвият бахшанд.

ЧОРВОДОРӢ

Чорводорӣ яке аз соҳаҳои асосии кишоварзӣ ба ҳисоб меравад. Дар соҳаи чорводорӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷанд Барномаҳои давлатӣ ҷиғзи хушзот намудани насл ва зиёд намудани саршумор, инчунин ба ин роҳ дастурҳои меҳнаткашонро бо маҳсулотҳои ширю гӯшти пур намудан, қабул гардид.

Дар соли сипаригашта чорводорони ноҳия 7886,9 тонна гӯшт, ҳазор дона тухм, 511 тонна пашм, 28 тонна гӯшти моҳӣ, 29130,6 т шир истеҳсол намуданд. Дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ноҳия 47864 сар чорвои калони шохдор, аз ҷумла модагов 26527 сар, моли майда 110748 сар, парранда 83109 сар, асп 1254 сар ва 1229 оилаи занбӯри асал нигоҳубин карда мешавад, ки нисбати ҳамаи давраи соли гузашта 103% зиёд аст. Бо мақсади тайёр намудани заминаи хӯроки чорво барои зимистонгузаронӣ ба миқдори 20292 т хошоки дурушт, аз ҷумла 3510 т бедаи хушк, 182 т тарбеда, 16600 тонна коҳ ва 640 т хӯроки ширадор захира карда шудааст.

КУМИТАИ ИДОРАИ ЗАМИН

Оид ба назорати давлатӣ ва риояи талаботи Кодекси замини ҶТ аз тарафи мутахассисони кумита дар давоми соли ҷорӣ 370 ҳолати қонунвайронкунии замин дар майдони 355 га ошкор карда шуда, 212 адад протокол ва қарор ба маблағи 85,0 ҳазор сомонӣ ҷарима баста шудааст.

Барои чораҷӯи ба прокуратураи ноҳия 23 мавод ва маҷбуран рӯёндани ҷарима 27 мавод ба Суд ирсол карда шуд. 77 ҳолати қонунвайронкунии замин дар майдони 211,58 га дар маҳал

ислоҳ карда шудааст. Маврид ба зикр аст, ки дар ноҳия 1543 га замини хоҷагии ёрирасон, 13772 га замини фонди махсус аз он 1179 га замини кораи обӣ мавҷуд аст. Аз тарафи комиссияи ҷамъиятӣ оид ба тақсими замини наздиҳавлиги то ин муддат 249,34 га ба 1866 шаҳрвандони эҳтиёҷманд тақсим гардидааст.

Дар фаъолияти идораи кумитаи замин кашолкорӣ оиди саривақт баррасӣ кардани ариза ва мууроҷиати шаҳрвандон ва пешниҳоди парвандаҳои заминсозӣ дида шуда, аз шумораи 2293 заминистифодабарандагон 2108 адад бо сертификати ҳуқуқи истифодабарии замин таъмин шудаанд.

Қайд карда мешавад, ки ба пешравӣ нигоҳ накарда, дар фаъолияти кори кумитаи идораи замин камбудиву норасоии ҷиддӣ ҷой доранд аз ҷумла: - оиди назорати давлатӣ ва ҷиғзи замин татбиқи моддаҳои Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии ҶТ ба пуррагӣ истифода карда намешавад.

- махсусан назорати истифодаи за-

шудааст, ки дар навбати худ қарзи идораи мазкур аз андозҳо ва истифодабарии нерӯи барқ 4,4 млн сомони ро ташкил менамояд.

Дар соли 2017 барои дар ҳолати омодагӣ қарор доштан ва пешгирии намудани офатҳои табиӣ дар мавзеи дарёи Кофарниҳон дар масофаи 1090 метр қорҳои соҳилмустаҳкамкунӣ ба анҷом расонда шудааст.

БАХШИ ҶИҶЗИ МУҶИТИ ЗИСТ

Дар фаъолияти ин ниҳод камбудии ҷиддӣ оиди назорати сусти истифодабарӣ ва ба тартиб даровардани боғҳо, тартиби ниҳолшинондӣ, ҳолати нигоҳубини ниҳолҳои шинондашуда, бартарарф кардани ниҳолҳои ҳасакӣ, назорати сусти ташкили нуқтаҳои қабули лампаҳои каммасрафи аз истифода баромада, партофтани партовҳо ба ҷуйборҳои обгузар, шустани мошин дар шохроҳи маркази ноҳия дида шуда, барои ислоҳи камбудии ҷойдошта 353 адад пешниҳодҳои иҷрошаш ҳатмӣ дода шуда, ки аз он 173 адади он таъмин гардидааст. Дар ин давра 193 санҷиши умумӣ гузаронда шудааст, ки аз он 38 адад нақшавӣ, 47 адад ғайринақшавӣ, 89 адад иловагӣ, 18 адад тақрорӣ гузаронида шуда барои вайронкунии қонунгузори муҳити зист нисбати 80 нафар маъводи маъмурӣ тартиб дода шуда ба маблағи 9800 сомонӣ ҷарима ситонида ба буҷети ноҳия ворид карда шудааст.

Гарчанде дар маҷлиси ҷамъбасти аз ҷониби раиси ноҳия роҳбари ин бахш Уктам Холмирозоев ҷиғзи хилофкориҳо вагон таҳлили дуруст надохтани наш шадидан зери тозиёнаи танқид гирифта шуд ва барояш танбеҳ эълон гардид, аммо дар баромади муовини соҳавӣ, ки маърузаашро пурра рӯи даст дорем, аққалан бобати вайронкунии қонунгузори ҷиғзи муҳити зист, миқдори зарари ба муҳит расондашуда, парванда ва ҷаримаҳо, инчунин маводҳои ба суду прокуратура фиристода шуда, сатре гуфта нашудааст. Ё кӯшиши «офтобро бо домон пӯшидан» намудаанд. Аммо «Тахти Кубод» муй-аян намуд, ки 10 адад маводҳо ба маблағи 950 сомонӣ барои ситонида ни маҷбури ба иҷроҷиёни суд ирсол шудааст. Инчунин 7 адад бо маблағи 37450 сомонӣ ба прокуратура, ки аз он 2150 сомонӣ то имрӯз ситонида шудааст. Миқдори зарари ба муҳит расонида шуда 9 адад ба маблағи 130900 сомонӣ низ муқарар гаштааст. Камбудии ин соҳа:

- буриши ғайриқонунии дарахтон, дар маҳалҳо оиди партофтани партовҳо ҷудо нагардидани ҷойи махсус ва ғайраҳо мебошад.

- Дар 12 мавзеи хафноке, ки дар он ҷойҳо 34 ҳазор аҳолӣ зиндагӣ мекунанд, бераҳмона вайронкунии соҳил, яъне қашондани сангу шағал ба мушоҳида мерасад. Аз ҷумла дар деҳаи Зиракии ҷамоати И.Ниёзов аҳолӣ тариқи ҳашар соҳилҳои обшустаро мустаҳкам ва аз нав барқарор карда истодаанд. Ҷиғзи кӯчондани аҳолии деҳаи Полвонтугайи ҷамоати Н.Хусрав ба мавзеи беҳавф хобби масъулинро ҳатто наменаронад.

КОРХОНАИ ФАРӢИ «ПИЛЛА»-И КУБОДИЁН

Нисбати фаъолияти корхонаи мазкур ҳолдонҳо бар он назаранд, ки Холтура Қодиров мутахассиси ин соҳа на буда дар кори роҳбарӣ шахсӣ тасодуфист. Мавсуф «Барномаи рушди кирмакпарварӣ ва коркарди пила дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2020»-ро сушт ба роҳ монда, дар давраи ҳисоботӣ ба миқдори 46 тонна пила истеҳсол намуд, ки ин 93 фоизи дурнамороташкил медиҳад. Давоми соли ҷорӣ 7 ҳазор тонна истеҳсоли пила зиёд шуда бошад ҳам, лек бо пойю қадами «муборак»-и Х.Қодиров ҳазор қутти тухмии кирмак зинда нашуда ба хобби абад рафт.

Барои мустаҳкам намудани базаи хӯроки кирмак, ҷойи парваришу бунёди

ДАР ИН СОЛ ДАСТОВАРДҶО НОКИФОЯВУ НОРАСОИҶО БЕШТАРУ КОМИЛТАР ШУДААНД

тутбоғҳо, боғҳои будагино ҳам беназорат гузошта қариб аз байн бурдаанд. Кормандони соҳаро зарур аст, ки баҳри баргараф кардани камбудихоӣ ҷойдошта, ҳамаи имкониятҳои мавҷударо истифода баранд.

Стансияи мубориза алайҳи бемориҳои ҳайвонот.

Яке аз фаъолиятҳои асосии Стансияи мубориза алайҳи бемориҳои ҳайвонот иҷрои корҳои назоратӣ ва инспексионӣ мебошад. «Эмгузаронӣ оиди касалии «сухтанӣ», «вабои сумдард», касалии «сиёҳрон», «тоуни паранда» ва эмкунӣ бар зидди дигар касалиҳои сироятӣ ҳам дар асоси низоминомаи бойторӣ гузаронда мешавад. Стансияи мубориза алайҳи бемориҳои ҳайвонот ҷиҳати камбудихоӣ ошкоргардида ба 31 нафар вайронкуни қоидаҳои бойторӣ – санитарии мутобиқи моддаҳои 270,271,273,278-и Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маблағи 4450 сомонӣ ҷарима ба даст шуд ва маблағҳо ба буҷаи маҳаллӣ ворид карда шудааст. Ҳамзамон 31 огоҳнома ба соҳибкорон, қассобон, фурушандагони мағозаҳои хуроқовӣ дода шудааст. Дар соҳа то ҳол камбудиву норасогиҳо доир ба нест кардани сағҳои дайду, гушти чорвои дар хона забҳ шуда, ки бе таҳсиб ба фуруш бароварда мешавад ва шиносномадиҳиву фаъолияти нуқтаҳои бордоркунии сунъӣ ҷой дошта, тадбирҳои иловагӣ андешида нашудааст. Дар ин давра 304 нафар осебдидагон аз ҳайвонот ба қайд гирифта шудааст. Маврид ба зикр аст, ки хоҷагиҳои деҳқонии самти фаъолиятҳои чорводорӣ ҳазорон гектар заминҳои чарогоҳро истифода мебаранд, лекин дар намоиши ярмарка фуруши чорво, ягон хел чорвои хушзоти калони шохдор ва чорвои майда нишон дода наметавонанд.

Корхонаи воҳиди давлатии хоҷагии ниҳолпарвар

Дар тобеияти ниҳолпарвар 69,68 га замин мавҷуд мебошад, ки аз он 23,84 га замин қорами обӣ 36,63 га боғот, 0,40 га тутзор, 0,48 га тоқзор, 0,55 га субтропикӣ, 0,20 га чарогоҳ, 7,58 га замини зери роҳҳо ва иморатҳо, 4,6 га-ро майдони ниҳолхонаҳо дарбар мегирад.

Муассисаи давлатии хоҷагии ҷангал

Ба хоҷагии ҷангал 73273 га замин вобаста карда шудааст. Аз ҷумла фонди озод 28450 га-ро ташкил намуда, 7 га замини қорами обӣ мебошад. Дар майдони 34, га дарахтони бисёрсолаи чормағзи пекан, 22,88 га зардолузор, 8 га дарахти бодом ва 0,36 га тоқзор бунёд ёфтааст.

Дар соли 2017 хоҷагии ниҳолпарвар ва ҷангал аз иҷрои нақшаҳои истеҳсоли ва дастури супоришҳо баромада бошанд ҳам, аммо ҷиҳати ҷоннок намудани корҳо дар самти муҳофизати ҷангал, бунёди он, ташкил намудани семинарҳо оиди бунёди боғу тоқпарварӣ тадбирҳои иловагӣ наандешидаанд.

Масъулини соҳаи кишоварзӣ дар қаламрави шаҳраку деҳоти ноҳия вазифадоранд, ки шудгори заминҳо ва кишти барвақтии зироатҳоро сари вақт гузаронда, тухмиҳои хушсифати минтақабо захира намоянд. Бо мақсади ба анҷом расонидани ислоҳоти соҳаи кишоварзӣ дар самти бунёди гармхонаву сардхонаҳои замонавӣ, самаранок истифодабарии замин, афзун намудани истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусан содиротӣ, таъмини дурнамо, иҷрои барномаҳои соҳавӣ, бунёди боғу тоқзорҳои нав барқароркунии, рушди соҳаи ҷангал, чорводорӣ, паррандапарварӣ, моҳипарварӣ, асалпарварӣ тараққӣ додани зотпарварӣ, ҷамъовариҳои ҳаққи хизматрасониҳои об, пардохти нерӯи барқ, музди меҳнати кормандони соҳа, мақсаднок истифодабарии маблағҳои буҷетӣ, беҳтар намудани ҳолати мелеоративии заминҳо, обёрӣ ва омода намудани иншоотҳо ба маъракаи кишту кори баҳорӣ, ислоҳи дигар камбудихоӣ ҷойдошта ӯҳдадор ва ҷавобгаранд.

САНОАТ

Соли 2017-ро соҳаи иқтисод ва соҳтмон бо як қатор дастовардҳо ҷамъбаст намуданд, ки дар баланд бардоштани

сатҳи некӯаҳолии мардум мусоидат менамояд.

Натиҷа ин буд, ки ҳаҷми маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ 1044,2 миллион сомониро дар бар гирифт, қисми даромади буҷети маҳаллӣ 26,7 млн таъмин карда шуд. Ба фонди ҳифзи иҷтимоии аҳоли 19,7 млн сомонӣ ворид гардид, ки нисбати нақша 636,8 ҳазор сомонӣ кам аст, аз ҷумла андозии иҷтимоии буҷетӣ 825,3 ҳазор сомонӣ кам ворид гардид.

Ба чораандешиҳо нигоҳ накарда ба ҳолати 1 декабри соли 2017 бақияпулиҳо 6,1 млн сомонӣ боқӣ монданд.

Дар соли 2017 корхонаҳои коркарди пахта ҶДММ «Ёсин-2013», кооперативи тичоратии «Султони Азиз», маҳсулоти фармасевти ҶДММ Ясмина Мед, корхонаи коркарди меваву сабзавот ҶДММ «Насими Раҳим» нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатиро кам карда, ҶДММ «Ориё-М», ҶДММ «Бахтулло» ва кооперативи тичоратии «Ҷ.Чумаев» аз фаъолият бозмондааст.

Дар давраи ҳисоботи тибит, консерваии меваву сабзавот, қаннодӣ, шишти хом, маҳсулоти фармасевтӣ, маҳсулоти нимтайёри дору ва маҳсулоти ширӣ-яхмос нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта кам истеҳсол карда шуда, маъалаи ба ҳисоботиҳои оморӣ дохил кардани истеҳсоли либосҳои мактабӣ аз ҷониби филиалҳои Ҷамъиятҳои дорой масулияташ маҳдуди «Ҷикмат-2016»,

«Мастура Авезова» ва корхонаи коргоҳи дӯзандагии «Мавлюда» ҳалли худро наёфтааст. Дар давраи ҳисоботи маъалаи оғози сохтмонҳои бинои шуъбаи маориф, 8 синфхонаҳои иловагӣ дар назди муассисаи таълимии №33, 44 ва идомаи сохтмони бинои таълими мактаб-интернати ноҳия тибқи Барномаи соҳаи маориф ва Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии ноҳия ба нақша гирифта шуда, ҳалли худро наёфтааст.

Дар давраи ҳисоботи ҳаҷми хизматрасонии пулакиро ба аҳоли ташкилоти муассисаҳои зерин нисбати соли 2016 кам таъмин намудаанд; хоҷагии манзилию коммуналӣ 92,7 фоиз, корхонаи кино ва видео 95,8 фоиз ва соҳтмони госпиталӣ 97,3 фоизро ташкил менамояд.

НОЗИРОТИ АНДОЗ

Қайд намудан ба маврид аст, ки бинобар фаъолияти сусти кормандони нозироти андоз нақшаи вобаста карда шуда таъмин нагардид, ҳамзамон аксарияти ташкилоту муассисаҳо ва хоҷагиҳо нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта андозҳоро ба буҷети ноҳия кам ворид намудаанд.

Дар давраи ҳисоботи тибқи талаботи Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳуқуқвайронкунии маъмурий» аз ҳисоби маводҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурий 45,8 фоиз ва аз ҳисоби қарорҳои маҷбуран ситонидани андозҳо 42,6 фоиз маблағҳо ворид гардидааст, ки ин нокифоя арзёби мегардад.

Дар ин давра маблағҳои мақсаднок 27,2 млн. сомонӣ ворид гардидааст, ки нисбати нақша 370,9 ҳазор сомонӣ кам мебошад.

Қисми хароҷоти буҷети ноҳия 53,9 млн. сомонӣ таъмин гардидааст, ки ин 99,0 фоизи нақша мебошад. Баъзан

ҳолатҳои саривақт пардохт нагардида-ни музди меҳнати кормандони соҳаи буҷетӣ ҷой дорад.

Дар фаъолияти сохторҳои иқтисодӣ камбудихоӣ ҷиҳати муайян намудани сарчашмаҳои нави андозситонӣ дида мешавад. Дар ин давра ба 11370 нафар нафақахӯрон тибқи талабот 32,0 млн. сомонӣ маблағгузори карда шуда ҳолатҳои саривақт таъин намудани нафақаи шаҳрвандон ва пардохти нафақапулиҳо дар муҳлатҳои муайяншуда риоя карда намешавад. Дар фаъолияти кории ҷамоатҳои шаҳраку деҳот ва комиссияҳои мактабӣ камбудихоӣ оиди таъин ва пардохти ҷубронпулии хароҷоти истифодабарии қувваи барқ ва кӯмакпулии хонандагони МТМУ-ҳо барои оилаҳои камбизоат ҷой дорад. Ҳоло ҳам дар самти ҳаллу фасл намудани масъалаҳои танзими муносибатҳои меҳнатӣ дар ҳамкорӣ бо иттифоқҳои касаба, корфармоён корҳо суст ба роҳ монда шуда, назорати пардохт ва қарздории музди меҳнат дар ташкилоту муассисаҳо ба таври дахлдор ба роҳ монда нашуда, дар ҷамоатҳои деҳоти ноҳия курсҳои омӯзиши ташкил карда нашудааст.

БОНКҶО

Филиалҳои бонкҳо ва ташкилотҳои қарздиҳии «Агроинвестбанк»- 397,2 ҳазор сомонӣ, «Амонатбанк»- 182,1 ҳазор сомонӣ ва «Финка»-1640,3 ҳазор сомонӣ нисбати соли 2016 барои дастгирии соҳибкорӣ кам қарз додаанд. Аз

таҳлилҳо бармеояд, ки ҳавасманди ба фаъолияти соҳибкории истеҳсоли нисбат ба соҳаҳои савдо ва хизматрасонии бонкҳо ба онҳо камтар шудааст. Аз ин рӯ раисони Ҷамоатҳои шаҳраку деҳот ва мудирони бонкҳои дар ноҳия фаъолият намударо лозим меояд, бо соҳибкорони маҳаллӣ ҳамкориро пурзӯр намуда, бо роҳи дастгирии молиявӣ ба таъмини фаъолияти онҳо вобаста ба сохтмони корхонаҳои саноати мусоидат намоянд.

МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ НИГОҶДОРИИ РОҶҶОИ АВТОМОБИЛГАРД

Ба ҳамаи чораҳои андешида шуда нигоҳ накарда, ҳоло ҳам таъмири капиталии роҳҳои аҳамияти маҳалли дошта ба талабот ҷавобгӯ набуда, оиди насб ва иваз намудани нишонҳои роҳ чораҷӯи карда нашудааст. Инчунин Ҷамоатҳои шаҳраку деҳоти ноҳия баҳри таъмири роҳҳои мошингарди байноҳаҷагии Ҷамоатҳои деҳот ягон сумаи маблағ ҷудо нагардида, ба истиснои Ҷамоати Тахти Сангин роҳҳои таъмиро надидааст.

Дар ҷамоатҳои деҳоти Заркамар, У.Назаров, И.Ниёзов, 20 солагии Истиқлол ва Навобод бо ҷалби шахсон саховатпешаю соҳибкорон ва аҳоли оиди корҳои таъмиру нигоҳдорӣ роҳҳои аҳамияти маҳаллидошта ягон чораҷӯи карда нашудааст.

БАРҚ

Таъмин намудани барқ ва хизматрасонии он ба аҳоли вазифаи аввалиндараҷаи шабақаҳои барқи ноҳия ба ҳисоб меравад. Гуфтан ҷои аст, ки дар соҳаи мазкур камбудихоӣ чашмас, бесару сомонӣ ба назар мерасад, ки ин ҳолат ба норозигии шаҳрвандон оварда расондааст. Ҳамзамон бақияпулиҳои истифодабарии нерӯи барқи фойданок нисбати аввали соли 2017

- 3,3 млн. сомонӣ афзоиш ёфта, нисбат ба соли 2016 ба маблағи 3,6 млн. сомонӣ зиёд шуда, то ин муддат ҷиҳати кам кардани бақияпулиҳо ягон чораҷӯи карда нашудааст.

БАХШИ САРМОЯГУЗОРИ ВА АМВОЛ

Бояд қайд намуд, ки аз ҷониби баҳши сармоягузори ва идораи амволи давлатӣ умуман рафти амалигардӣ ва мониторинги лоиҳаҳои номбурда дида нашуда, дар давраи ҳисоботи як адад лоиҳаҳои сармоягузори пешниҳод карда шудааст, ки ин ғайриқаноатбахш буда, тартиби ба иҷора додани амволҳои давлатӣ назорат карда намешавад. Ҳамзамон ҳамкорӣ баҳши сармоягузори ва идораи амволи давлатӣ бо соҳибкорон ҷиҳати амали намудани лоиҳаҳои сармоягузори ва дастгирии онҳо дида намешавад.

КВД-и «ТОҶИКСУҶУРТА»

Фаъолияти Филиали корхонаи воҳиди давлатии «Тоҷиксуғурта» дар ноҳия оиди бастанӣ шартномаҳои суғуртавӣ дар соҳаи кишоварзӣ, асосан бо хоҷагиҳои деҳқонӣ ба талабот ҷавобгӯ набуда, дар давраи ҳисоботи нақшаи воридоти пардохтҳои суғуртавӣ дар давраи ҳисоботи 76,0 фоиз таъмин гардида, 61,2 ҳазор сомонӣ кам мебошад, инчунин нақшаи суғуртаи ихтиёрий 62,3 фоиз, ё ин ки нисбати нақша 84,2 ҳазор сомонӣ кам мебошад.

Корхонаи фаръии «ХОҶАГИИ МАНЗИЛИЮ КОММУНАЛӢ»

Аз ҷониби корхонаи фаръии хоҷагии манзилию коммуналӣ то ҳанӯз тозагии кӯчаҳои марказии шаҳрак хуб ба роҳ монда нашудааст. Гирифтани ахлотҳо аз нуқтаи мавҷуда, таъмири хонаҳои дар мувозинат буда, тоза кардани ҷӯйҳои обгузари бетонӣ, бо оби полезӣ таъмин кардани кӯчаҳо, нест кардани сағҳои дайду кори ҳаррӯза идораи мазкур буда дар ин самт камбудихоӣ дар назар мерасад. Кормандони идора аз назорати сусти роҳбар истифода бурда, корҳои ба зимма дошташонро сари вақт иҷро намекунанд. Маблағҳои хизматрасонии ҷамъовари карда шаванд ҳам боз қарздориҳо ба мушоҳида мерасад.

Ҳоло ҳам фаъолияти корхонаи хоҷагии манзилию коммуналӣ дар самти тоза ва кашонидани партовҳо, тозагии санитарӣ, корҳои ободонӣ, кабудизоркунии, тайёрӣ ва ҷашнгирии маърақаҳои сиёсӣ оммавӣ, ориши кӯчаҳои ноҳия бо шиору навиштаҷот, таъмири системаи равшандиҳии кӯчаҳои марказии шаҳрак ва бастанӣ шартномаи тарафайн барои хизматрасонии коммуналӣ беҳбудиро талаб менамояд. Фаъолияти корхонаи Мурчаев Баҳодур дар ин давра ғайриқаноатбахш буда, наш пешорӯи аҳоли айён бошад ҳам, лек дар маърӯза муовини соҳавӣ аз ҷи бошад, ки дар ин хусус камтар гуфта шудааст.

Агентии Омор

Дар соли ҷорӣ аз ҷониби агентии омори ноҳия 522 корҳои оморӣ ба Сарраёсати агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вилояти Хатлон ва 36 бюллетенҳои оиди фаъолият ва рушди соҳаҳо ба мақомоти ноҳияи пешниҳод гардид. Дар ҳамаи сол дар 16 ташкилоту муассисаҳо, 32 хоҷагии деҳқонӣ аз ҷониби мутахассисон санҷиш гузаронида, ба онҳо огоҳнома дода шуда, 14 хоҷагиҳои деҳқонӣ бо моддаи 515 қисми 1-и Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маблағи 9400 сомонӣ ҷаримабандӣ гардида маблағҳо ба буҷаи ноҳия ворид карда шудааст.

Бояд зикр намуд, ки дар баробари ин пешравиҳо, ҳанӯз ҳам дар шуъбаи омори ноҳия интизоми ҳисоботсупорӣ аз тарафи ташкилоту муассисаҳо ва хоҷагиҳои деҳқонӣ хуб ба роҳ монда нашудааст.

Бинобар ин кормандони соҳаро зарур аст, ки ҷиҳати низоми ҳисоботсупорӣ саривақтӣ бо ташкилоту муассисаҳо, Ҷамоатҳо ва хоҷагиҳои деҳқонӣ бо назардошти риояи талаботи қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкорӣ намуда, ҳисобу китоби оморино дар сатҳи баланд ба роҳ монанд.

Ҳамзамон ҷиҳати пешниҳод ва

ДАР ИН СОЛ ДАСТОВАРДҶО НОКИФОЯВУ НОРАСОИҶО БЕШТАРУ КОМИЛТАР ШУДААҶД.

супоридани ҳисоботҳои оморӣ, санҷиши фаъолияти кории корхонаҳои санотӣ, хоҷагиҳои деҳқонӣ, кооперативҳои истеҳсоли тижоратӣ, ташкилоту муассисаҳо дар Ҷамоатҳои шаҳраку деҳоти камбудию норасоӣҳо дида мешавад.

СОҶАИ НАҚЛИЁТ ВА ХИЗМАТРАСОНИИ АВТОМОБИЛИ

Дар соҳаи нақлиёт ва хизматрасонии автомобилӣ гарчанде нақшаи соҳа иҷро шуда бошад ҳам хизматрасонӣ, тартибот, мушкilot ва камбудии ҷиддӣ боқӣ мондааст. Аз сабаби ба роҳ намондани фаъолияти терминалҳои ноҳия мисли пештара мошинҳо аз ҷумла таксирои шахсӣ бе иҷозатномаи махсуси танзими нақлиётӣ (литсензия), роҳхат ва бе муоинаи тиббӣ ба сафар мебароянд. Дар кӯчаҳои марказии ноҳия тартиботи истгоҳҳо риоя карда намешавад. Нозирони минтақавӣ, назорати литсензионӣ, бозрасии давлатии автомобилҳои шӯбаи вазорати корҳои дохилии ноҳия ва комиссияи бехатарии роҳҳои автомобилгард, назоратро суст карда ба ҷуз манфиатхоҳиву тамаъҷӯӣ ба бесарусомониҳо дар шоҳроҳи марказӣ, ки боиси сарзадани садамаҳо мегардад он қадар барояшон муҳим нест. Дар арафаи иду ҷашнҳои миллӣ якбора нархи роҳкиро ба осмон дакка хурад ҳам дар танзими нархҳо, ки ба зарари ҷайби мусофирон аст масъулини соҳаро парвоя намеояд. Барои ҷоннок намудани фаъолияти терминали мусофиркашӣ ва хатсайро ШВҚД дар яқоягӣ бо шӯбаи минтақавӣ литсензиякунони ро мебошад дар ин самт корҳои омӯзишӣ баранд.

“ТОЧИКТЕЛЕКОМ”

Дар соли 2017 аз тарафи “Тоҷиктелеком” дурнамои даромади тарифӣ 94,7 ҳазор сомонӣ тасдиқ шуда иҷрои он 86,4 ҳазор сомонӣ, ё ин ки 91,2 фоиз таъмин гардид, ки 8,3 ҳазор сомонӣ нисбати нақша кам мебошад. Ҷиҳати корҳои ободони гирду атроф ва таъмири бинои маъмурӣ чораҷӯӣ карда нашуда, хизматрасонии алоқа ба аҳоли суст ба роҳ монда шудааст.

ОТАШНИШОНӢ

Мувофиқи маълумоти Қисми мустақили 49-и Хадамоти Ҷарбикунонидашудаи давлатии оташнишонӣ дар ҳудуди ноҳия 11 ҳодисаи ноҳуши сӯхтор ба қайд гирифта шудааст. Маблағи зарар аз сӯхтор 33,9 ҳазор сомониро ташкил намуда, ба маблағи 493,8 ҳазор сомонӣ аз сӯхтор эмин карда шудааст.

Ҷамъамон баҳри баланд бардоштани сатҳи ҳолати бехатарӣ аз сӯхтор дар иншоотҳои хоҷагии халқи ноҳия, манзили аҳоли, ҳифзи намудани моликияти давлатию ҷамъиятӣ ва ҳаёти шаҳрвандонро аз оташ эмин доштан тадбирҳои иловагӣ андешидан зарур мебошад. Ҳоло ҳам ҳолати санитарияи гигиенӣ, ҷавобгӯ будан ба талаботҳои оташнишонӣ ва хатҳои интиқоли барқи нуқтаҳои савдо ва бозори “Қубод”-и Ҷамъияти матлуботи ноҳия бехудиро талаб менамояд.

КОМИССАРИЯТ

Бояд қайд намуд, ки ҷиҳати иҷрои Фармонҳои Президентӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди даъвати ҷавонписарон ба сафи Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҷӯӣ шуда бошад ҳам, нақшаи даъвати баҳорӣ ва тирамоҳӣ ба таври бояду шояд бо як кашолкорӣ таъмин гардид. Ноҳияи Қубодиён дар миқёси вилоят дар сархат аз ҳама охир қарор дошт. Дар даъвати мавсимии ҷавонон бемасъулияти сардори комиссариат, мизҳои ҷарбӣ дар Ҷамоатҳо ва раиси комиссияи даъват бараъло намоён аст. Инчунин нисбати ҷавонони аз хизмат саркашӣ намуда мақомотҳои қудратӣ ҳеҷ чорае наандешиданд, ки дар мавсимҳои минбаъда корӣ даъватро дучанд мушкilot мекунад. Деҳақо, ки дар чанд соли охир ҳатто як сарбоз надодаанд ба ҳамагон маълуманд, инро раисони Ҷамоатҳо нек медонанд. Аммо бо роҳи ошнобозӣ дар рӯйхати камбизоатон бештар онҳо бо пешниҳоди кумитаҳои маҳал сабти ном мешаванд. Ҷамон маҳаллаҳо, ки раисонаш дар ҷустуҷӯи як сарбоз ҷонашон ба лаб меомад.

СОҶАИ ИҶТИМОӢ

Масъалаҳои зина ба зина бештар

намудани вазъи соҳаҳои маориф, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоии аҳоли, ҷавонон, занон ва фарҳанг таҳти ғамхорӣ доими мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлати ноҳия қарор дошта, барои пешрафти онҳо тадбирҳои мушаххас амалӣ гардонидани мешаванд.

МАОРИФ

Дар сиёсати пешгирифтаи давлат ва Ҳукумати кишвар маориф яке аз соҳаи афзалиятнок ба шумор рафта, ғамхорӣ ба он бештар зоҳир карда мешавад. Дар ноҳия 62 адад муассисаҳои таълимӣ фаъолият доранд, ки дар онҳо 37437 нафар хонанда, аз он ҷумла 17947 нафар духтарон ба таълиму тарбия фаро гирифта шуда, шумораи омӯзгорон 2098 нафар, аз он ҷумла 1317 нафар занонро ташкил менамояд. Ҷамъунин маркази таҳсилоти иловагӣ, маркази технологияҳои информатсионӣ ва коммуникатсия ва маркази дарёфт ва рушди истеъдодҳо фаъолият намуда истодааст. Барномаи компютеркунӣ бо 1117 адад компютер ва 177 принтер таъмин гардидааст, ки ин 103 фоизро ташкил намуда, барои баланд бардоштани тафаккури хонандагон ба технологияи иттилоотӣ коммуникатсионии муассисаҳои таълимии ноҳия мусоидат менамояд. Дар назди 32 адад муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ Марказҳои инкишофи кӯдак амал мекунад, ки дар онҳо 940 нафар, аз он ҷумла 391 нафар духтарон таълиму тарбия гирифта истодаанд. Соли ҷорӣ муассисаҳои таълимиро 2493 нафар хонандагон хатм намуда, тибқи ММТ 603 нафар ба донишқадаҳои олии дохил гардиданд, ки ин 24,2 фоизро ташкил медиҳад. Ба муассисаҳои касбии коллеҷҳо 853 нафар, олии хоричи кишвар 98 нафар, тибқи озмуни квотаи Президентӣ 22 нафар дохил шудаанд, ки дар маҷмӯъ 58 фоизро ташкил менамояд. Аз ҳисоби хатмкунандагони соли 2017 1037 нафар дар истеҳсолот боқӣ мондааст.

Барои зимистонгузаронӣ ба муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ноҳия 500 тонна брикет ва ангишт ва 300 метри кубӣ ҳезум дастрас шуда, нақшаи зимистонгузаронӣ 100 % иҷро гардидааст.

Дар мактаб-парваришгоҳ 62 нафар, аз он ҷумла 9 нафар духтарон доимӣ зиндагонӣ намуда, 3 нафарашон ятимони кул, 39 нафарашон бепадар, 2 нафарашон бемодар ва 18 нафарашон аз оилаҳои камбизоат мебошанд. Дар ноҳия 43 нафар ятимони кул, аз ҷумла духтарон 16 нафар ва писарон 27 нафар зиндагӣ дошта, онҳо ба роҳбарони ташкилоту муассисаҳои ноҳиявӣ вобаст карда шуда, дар арафаи ҷашнгирии идҳо, ба хусус Соли нави мелодӣ ба маблағи 31 ҳазору 330 сомонӣ кӯмак расонида шуд.

Бо вучуди пешравии дар соҳаи мазкур камбудии ба ҷашм мерасанд, ки онҳо боиси коста шудани сифати таълими ва тарбия гардида истодаанд. Сатҳи пасти дониши баъзе аз омӯзгорон – эҷодкор набудани онҳо, дар сатҳи зарурӣ надонишани забони давлатӣ боис гаштааст, ки дохилшавии хонандагон тариқи Маркази миллии тестӣ ба талабот ҷавобгӯ нест. Ҷамъунин аз хунукназарии директорони муассисаҳои таълимии №4, №5, №9, №12, №14, №22, №24, №26, №29, №30, №34 №35, №41, №43, №45, №50, №51, №52, №55, №58, №59 нишондоди дохилшавӣ ба донишгоҳҳои олии дар сатҳи паст қарор дорад.

Рафти иҷрои Барномаи давлатии таъмини муассисаҳои таҳсилоти умумии ҷумҳурӣ бо кабинетҳои фанӣ ва таҷвизоти зарурии таълимӣ барои солҳои 2018-2020 суст ба роҳ монда шуда, то ҳол дар ин самт коре ба анҷом нарасондаанд. Марказҳои таҳсилоти иловагӣ, маркази технологияҳои информатсионӣ ва коммуникатсия ва маркази дарёфт ва рушди истеъдодҳо фаъолияти пурсамар надошта, ҷиҳати иштирок дар озмунҳои ҷумҳуриявӣ, ташкили маҳфилҳо ва ҷалби бештари хонандагон аз мадди назари роҳбарони ин марказҳо дур мондааст.

Шӯбаи маориф ва масъулини соҳаро лозим аст, ки дар самти бештар ба роҳ мондани сатҳи таълиму тарбия, давомот, сару либоси хонандагон ва

дар асоси нақшаи чорабиниҳои алоҳида бо мақомоти дахлдор ва аҳли ҷомеа доир ба сохтмони синфхонаҳои иловагӣ, пешгирии кардани ҳолатҳои аз таҳсил берун мондани наврасон, хусусан духтарон тадбирҳои мушаххасро амалӣ созанд.

КОЛЛЕҶИ ОМУЗГОРӢ

Дар Коллеҷи омӯзгорӣ 22 нафар омӯзгорони маълумоти олимпдор, аз онҳо 2 нафар дорони номзоди илмҳои педагогӣ, ба 215 нафар донишҷӯён таълиму тарбия медиҳанд.

Яке аз сабабҳои кам таваҷҷӯҳ кардани довталабон ба коллеҷи омӯзгорӣ, ки боиси иҷро нагардидани нақшаи қабули донишҷӯён гардидаст ин суст ба роҳ мондани корҳои ташвиқотӣ мебошад. Баъзе аз дастпарварони коллеҷ ҳамчун мутахассис дар бозори меҳнат рақобатпазир намебошанд. Аз ин рӯ маъмурияти коллеҷро зарур аст, ки дар самти тайёр намудани мутахассисони ҷавобгӯи талаботи имрӯзаи соҳаи омӯзгорӣ, ки таҳкурсии асосии соҳаи маорифро омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ ташкил медиҳанд, саъю талош намояд.

ЛИТСЕЙИ КАСБИ ТЕХНИКӢ

Муассисаи давлатии таълимии «Литсей» касбии техникаи ноҳияи Қубодиён» бо мақсади тайёр намудани мутахассисони ҷавон ва ҷавобгӯ ба бозори меҳнат фаъолият намуда, дар муассиса 209 нафар донишҷӯён зери назорати устоҳои таълими-истеҳсоли касбҳои кафшергари барқӣ, дӯзандагӣ, барқӣ, омӯзиши барномаи компютерӣ, тракторчӣ-мошинчӣ истеҳсолоти кишоварзӣ ва ронанда фаро гирифта шудааст.

Роҳбарияти литсейи касбии техникаи зарур аст, ки ҷиҳати роҳандозӣ намудани ихтисосҳои ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат ҷавобгӯ чорандешӣ намуда, дар ин самт мутахассисонро омода намояд.

ТАНДУРУСТӢ

Ҷамасола бо мақсади таъмини фаъолияти пурсамари муассисаҳои тиббӣ ва бештар намудани хизматрасонии тиббӣ ба аҳоли, харидорӣ таҷвизоти муосири тиббӣ, сохтмон ва таъмири барқарорсозии бунгоҳу марказҳои саломатӣ тадбирҳои зарурӣ андешида мешавад.

Бо мақсади ҳифзи саломатии сокинон дар ноҳия 1 сохтори госпиталӣ, 3 адад беморхонаи рақамӣ, 1 маркази саломатии ноҳиявӣ, 16 адад маркази саломатии деҳотӣ, 34 адад бунгоҳҳои саломатӣ, марказҳои беморҳои пусти зуҳравӣ, солими репродуктивӣ, мубориза бар зидди беморҳои тропикӣ, ташаккули тарзи ҳаёти солим, ҷамбастагии беморҳои кӯдакона, зидди беморҳои сил, мубориза бо Вирусҳои норасоии масъунияти одам, назорати давлатии санитарияи эпидемиологӣ ва шӯбаи дезинфексияи профилактикӣ ба аҳолии ноҳия хизмати тиббӣ расонида истодаанд.

Дар ноҳия 153 нафар духтурон ва 604 нафар кормандони миёнаи тиб фаъолият намуда, духтурони категорияи олии 34 нафар, духтурони категорияи якум 14 нафар ва духтурони категорияи дуюм 35 нафарро ташкил менамояд.

БЕМОРХОНАИ МАРКАЗИИ НОҶИЯ

-дорони 240 кат, рақами 1- 40 кат, рақами 2- 20 кат ва рақами 3 -20 кат мебошад.

Дар дувоздаҳ моҳи соли 2017 дар шӯбаҳои таботатияи профилактикӣ сохтори госпиталӣ ва беморхонаҳои рақамии ноҳия 11241 нафар бистарӣ шуда, 11102 нафар ҷавоб шудааст, ки ин 98,8 фоизро ташкил менамояд.

Иҷрои дурнамои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тартиби хизматрасонии тиббӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои давлатии системаи тандурусти” аз 02.12.2008, №600 дар соли 2017 барои беморхонаи марказӣ 1 млн 600 ҳазор пешбинӣ гардида, иҷрош 1 млн 667 ҳазору 941 сомонӣ, яъне 104,2 % таъмин карда шуд. Гарчанде дар Беморхонаи марказӣ 80 нафар пизишкони дорони дараҷаи касбӣ ба беморон хизмати тиббӣ расонанд ҳам, дар фаъолияти сохтори госпиталӣ

камбудии ҷой доранд.

Дар беморхонаи марказӣ ҳолатҳои беташхиси тиббӣ навиштани дорухат ва бе роҳхати Муассисаҳои кумаки аввалияи тиббӣ санитарӣ бистарӣ намудани беморон мушоҳида мешавад. Беморони амбулаторӣ дар беморхонаи марказӣ муоина карда шуда, вазъи онҳо дар дафтари амбулаторӣ қайд карда намешавад. Утоқҳои бистарӣ намудани беморон дар шӯбаҳо, ки тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тартиби хизматрасонии тиббӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои давлатии системаи тандурусти” аз 02 декабри 2008, №600 фаъолият мекунад, ба талабот ҷавобгӯ нестанд.

МАРКАЗИ САЛОМАТИ

Иҷрои дурнамои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тартиби хизматрасонии тиббӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои давлатии системаи тандурусти” аз 02.12.2008, №600 дар соли 2017 барои КАТС-и ноҳия 290250 сомонӣ пешбини гардида, иҷроиши 469908 сомонӣ, яъне 161,9 % таъмин карда шуд.

Дар муассисаи кӯмаки аввалияи тиббӣ саломатӣ 5 нафар духтури тиббӣ оилавӣ ва 1 нафар равоншинос намерасанд.

Тибқи маълумотҳои оморӣ соҳаи тандурусти дар давоми соли гузашта 5 ҳазору 431 нафар кӯдак таваллуд шуда, аз ин шумора 104 нафар кӯдак дар хона таваллуд ёфтааст. Ҳолатҳои бештари таваллуд дар хона дар деҳаҳои Зиракӣ ва Озоди Ҷамоати деҳоти ба номи Ишмурад Ниёзов ба қайд гирифта шудааст, ки ин аз беназорати кормандони Маркази саломатии деҳоти Зиракӣ дарак медиҳад.

Назорати вазъи саломатии модару кӯдак, бахусус занони ҳомиладор аз тарафи Маркази саломатии репродуктивӣ ва марказҳои бунгоҳҳои саломатӣ бехудиро талаб менамояд. Зеро соли 2017 -180 нафар занони ҳомила дар ҳолати преземпсия бистарӣ гардиданд, ки 33 нафари онҳо дар ҳолати вазнин буданд. Инчунин дар ин давраи ҳисоботӣ фавти кӯдакони то 5 –сола 96 нафар буда, 84 нафарашон кӯдакони то синни 1 – сола мебошанд. Оиди ин масъала маркази ҷамбастагии беморҳои кӯдаконоро зарур аст, ки бурдани корҳои фамондадихӣ, назорати доими кӯдаконро дар ҳамкорӣ бо марказҳои саломатии деҳотӣ пурзӯр намояд.

Бояд қайд намуд, ки аз 16 адад марказҳои саломатии деҳотӣ 3 ададаш таъмирталаб буда, 1 ададаш дар бинои иҷоравӣ фаъолият дорад, аз 34 адад бунгоҳҳои саломатии деҳотӣ 5 адад ба таъмир эҳтиёҷ дошта, 3 адад дар хонаҳои шахсӣ, 4 адад дар мактабҳо, 1 адад дар бинои иҷоравӣ ва 2 ададаш бино надоранд.

МНДСЭ

Вазъи эпидемиологӣ беморҳои сироятӣ дар ноҳия муътадил буда, риояи меъёрҳои санитарияи гигиенӣ ва зиддиэпидемикӣ зери назорати доими Маркази назорати давлатии санитарияи эпидемиологӣ қарор дорад. Маркази назорати давлатии санитарияи эпидемиологӣ аз 2 шӯба ва 3 озмоишгоҳ (озмоишгоҳҳои бактерологӣ, санитарияи кимиявӣ ва ва паразитологӣ) иборат мебошад. Дар давоми соли 2017 МНДСЭ-и ноҳия чамъ 416 объектро зери назорат қарор дода, 999 маротиба санҷиши санитарӣ доир намуда, 295 протокол оиди вайрон намудани қоидаҳои санитариву гигиенӣ тартиб дода, ба маблағи 26670 сомонӣ ҷарима рӯнида шудааст.

Тибқи амри раиси ноҳия аз 7 декабри соли 2017, №188 аз тарафи гурӯҳи корӣ нуқтаҳои фуруди маҳсулоти ғизоӣ аз назар гузаронид шуда, маводи ғизоии муҳлаташон гузашта, аз қабилӣ маҳсулоти ширӣ, нонӣ, гӯшти, обҳои ташнашикан, қаннодӣ ба маблағи 3 ҳазору 998 сомонӣ аз муомилот бароварда шуд.

Бо вучуди ин, ба талаботи санитарияи гигиенӣ ҷавобгӯ набудани кӯча ва ҷўйҳои обгузари марказӣ ва ҷамоатҳои деҳот, ҷўйҳои ҷамъиятӣ – ошхона, ошхонаҳои муассисаҳои таълимӣ,

ДАР ИН СОЛ ДАСТОВАРДҶО НОКИФОЯВУ НОРАСОИҶО БЕШТАРУ КОМИЛТАР ШУДААНД.

пурра бартараф нагардидани иншооти барангезандаи бемориҳои сироятӣ дар назди ҷӯю шабакаҳои обгузар мебошад.

ФАРҲАНГ

Тавре дар Паёми навбатии Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон омадааст: “Дар ин марҳалаи муҳим мақсаду вазифаҳои фарҳанг бештар ба масъалаҳои ташаққули маънавиёт, омӯзиши амиқи таъриху фарҳанги гузаштаву муосири халқи тоҷик, баланд бардоштани ифтихори миллӣ ва ҳисси ватандӯстиву ватандорӣ, инчунин, дар тафаккури мардум ва махсусан, наврасону ҷавонон густариш додани эҳсоси эҳтиром ба муқаддасоти миллӣ рамазҳои давлатӣ равона гардад”.

Баҳри эҳё сохтани анъанаҳои миллӣ, баланд бардоштани маданияту фарҳанг, тарбияи фарҳангии мардум кормандони бахши фарҳанг дар ин давра як қатор корҳоро ба анҷом расонидаанд.

Бахши фарҳанг аз 4 маркази фарҳангӣ-фароғатӣ, 1 осорхонаи таъриху кишваршиносӣ, 1 мактаби баҷагонии санъат ва 18 китобхонаи оммавӣ иборат буда, 90 нафар кормандон фаъолият менамоянд, ки аз онҳо 36 нафарашон занҳо мебошанд.

10 нафара кормандони соҳаи фарҳанг дорои маълумоти олӣ буда, аз он 6 нафарашон ғайриихтисос фаъолият доранд. Ҷамъунин 42 нафар бо маълумоти миёна махсус, 28 нафар бо маълумоти миёна дар бахши фарҳанг фаъолият доранд.

Кормандони соҳаи фарҳанг дар баргузорию чорабиниҳои нақши бориз доранд.

Бо вучуди пешравиҳо, вазъи муассасаҳои фарҳангӣ ва фаъолияти ҳадафманди онҳо барои баланд бардоштани сатҳи маърифатнокӣ ва ташаққули эҳсоси худшиносиву ватанпарастии аҳоли то ҳанӯз кофӣ набуда, дар бахши фарҳанг нарасидани асбобҳои мусиқӣ, сару либоси саҳнаӣ, дарёфти чеҳраҳои нав, дар китобхонаҳои деҳотӣ, кам гузаронидани маҳфилҳо, фаъолияти сусти марказҳои фарҳангии фароғатӣ, риоя накардани интизоми меҳнат дар фаъолияти кории китобдорон, мактаби мусиқӣ ва марказҳои фарҳангӣ дида мешавад.

БАХШИ КОР БО ЗАНОН ВА ОИЛА

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия ба масъалаи баланд бардоштани мақоми занону ҷавонон, дар ҳаёти ҷомеа пайваста диққати ҷиддӣ медиҳад.

Дар ноҳия 89,4 ҳазор нафар занон фаъолият зиндагонӣ доранд, ки 25,6 ҳазор нафарашон қувваи қобили меҳнатанд. 127 нафар онҳо дар вазифаҳои роҳбарикунанда қору фаъолият менамоянд.

Дар ин давра дар ноҳия 92 ҳолати бекор кардани ақди никоҳ ба қайд гирифта шудааст, ки ин нисбати ҳамаин давраи соли гузашта 7 ҳолат кам мебошад. Гарчанде нисбати соли 2016 7 ҳолат кам гардида бошад ҳам, масъулон набояд ба ин қаноат кунанд, зеро бекор гардидани 92 ҳолати ақди никоҳ кам нест.

Дар баробари ин то ҳол ҳолатҳои номатлуб аз тарафи занҳо аз байн нарафта дар соли гузашта 11 нафар занон ҷиноят содир намуда, худкушӣ 3 нафар ва суиқасд ба ҷони худ 1 нафар ба қайд гирифта шудааст.

Вобаста ба ин, масъулини бахшҳои кор бо занон ва оила, сабти асноди ҳолати шаҳрвандиро зарур аст, ки яқҷоя бо дигар мақомоти дахлдор ҷиҳати вусъат додани корҳои табиғотию фаҳмондадихӣ ва тарбиявӣ дар байни занону духтарон, оид ба тарзи ҳаёти солим, пешгирии худсӯзӣ худкушӣ, даст задан ба корҳои номатлуб ва ҷудошавии оилаҳои ҷавон тадбирҳои иловагиро андешанд. Роҳбарияти бахши кор бо занон ва оила борҳо бо занону бонувони деҳаҳои осебпазир мулоқоту корҳои фаҳмондадихӣ анҷом дода бошад, ҳам зарур аст, ки дар ин самт ҷамоишҳои зиёди фарҳангии тарғиботӣ рӯҳандозӣ карда, маърифати ақлию зеҳнии занону бонувонро таъкият диҳанд.

ҶАВОНОН, ВАРЗИШ ВА САЙЁҲИ

Тавре ба ҳамагон маълум аст, соли 2017-ум Соли ҷавонон эълон гардида буд. Бахши ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ дар доираи ин сол дар самти амалӣ намудани сиёсати давлатии ҷавонон қорҳои мушаххасро анҷом додаст. Дар ноҳия 51 ҳазору 509 нафар ҷавонон зиндагонӣ намуда, шумораи ҷавонони роҳбарикунанда 67 нафарро ташкил медиҳад, ки аз онҳо 24 нафарашон занон буда, 6 нафар гирандаи стипендияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд. Бахши кор бо ҷавонон ва варзиш дар давоми соли сипаришуда, 93 номгӯи чорабиниҳои фарҳангиву омӯзишӣ, мулоқоту вохӯриҳо дар самти пешгирии шомилшавии ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои гуногун, даст задани онҳо ба ҷинояткорӣ доир намуда, теъдоди итирокчиён 16 950 нафарро ташкил додааст.

Бо мақсади рушди тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш дар ноҳия як мактаби варзиши кӯдакону наврасон фаъолият дошта, 8 адад варзишгоҳ, аз он ҷумла 2

ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои иртиқӣ баҳусус терроризм ва экстремизми сиёсӣ динӣ, ки имрӯз на танҳо ба амнияти кишвари алоҳида балки ба амнияти байналхалқӣ халал ворид намуда истодааст аз ҷониби масъулин дар ҳамаи ҷамоатҳои деҳоти ноҳия бо аҳоли қорҳои табиғотию ташвиқотӣ то ҳадди ҳар як оила дар алоҳидагӣ пурзур карда шудааст.

Таҳлилу мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, то ҳанӯз аз ҷониби баъзе масъулини соҳа ва ҷамоатҳои шаҳраку деҳот хангоми гузаронидани маросимҳо ба риояи талаботҳои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим” беэътиноӣ зоҳир менамоянд.

Ҷиҳати баргардонидани 17 нафар сокинони ноҳия, ки дар хориҷи кишвар таълимоти ғайриқонуни динӣ гирифта истодаанд, бахш оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросими миллиро зарур аст, ки барои ҳарчи тезтар баргардонидани онҳо чораҳои мушаххас андешад.

адад майдони варзишӣ бо ҷои нишаст, 7 адад толорҳои варзишӣ, 51 адад майдончаҳои варзишӣ барои футбол, 29 адад майдончаҳои баскетбол, 60 адад майдончаҳои барои волейбол ва 8 адад майдончаҳои варзишӣ барои туби дастӣ мавҷуд мебошад.

Дар ин давра варзишгарони дар 17 мусобиқаҳои вилоятӣ иштирок намуда, сазовори 115 медал, аз ҷумла 26 медали тилло, 40 медали нуқра ва 49 медали биринҷӣ гаштанд.

Дар мусобиқаҳои ҷумҳуриявӣ варзишгарон 7 маротиба иштирок намуда, сазовори 25 медал, аз он ҷумла 3 медали тилло, 5 медали нуқра ва 17 медали биринҷӣ гардиданд.

Дар давоми соли сипаришуда варзишгарон 3 маротиба дар мусобиқаҳои сатҳи байналмиллалӣ ширкат варзида сазовори 1 медали тилло ва 2 медали биринҷӣ гаштанд.

Бояд қайд намуд, ки дар ин давра аз ҷониби ҷавонон 41 ҷиноят, асосан авбоши содир карда шудааст, ки нисбат ба ҳамаин давраи соли гузашта 7 ҷиноят зиёд мебошад.

Ҷамъамон ҷиҳати пешбурди соҳаҳои марбут ба ҷавонон бартараф намудани камбудии зерин ба мақсад мувофиқ мебошад, аз ҷумла набудани маркази ҷавонон дар ноҳия, марказҳои омӯзишии забонҳо ва технологияи инноватсионӣ.

ДИН

Дар ноҳия 5 масҷиди ҷомеъ ва 75 масҷидҳои панҷвақта фаъолият намуда истодааст.

Дар ин давра аз ҷониби бахш оид ба қорҳои дин, танзими ҷашну маросимҳои миллии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия 10 ҳолати қонуншиканӣ қайд гардида, 43,5 ҳазор сомонӣ ҷарима ситонида шудааст. Ҷамъамон 185 ҳолати содир намудани қонуншиканӣ бо роҳи фаҳмондадихӣ пешгири карда шудааст.

Инчунин ҷиҳати тарбияи ҷавонон дар руҳия ватандӯстӣ, бедор сохтани ҳисси миллии насли наврас, баланд бардоштани фарҳанги сиёсӣ аҳоли, таҳким ва тақвияти қорҳои тарғиботию ташвиқотӣ ҷиҳати ҷилавгирӣ аз тақлидкорӣ ба сарилибоси ба фарҳанги мо бегона, ҳолатҳои шомилшавии

Ҷамъунин бахш оид ба қорҳои дин, танзими расму оинҳои миллӣ, сарму-тахасисони ҷамоатҳои шаҳраку деҳот вазифадор карда мешаванд, ки барои риояи ҳатими муқаррароти қонун аз ҷониби ҳамаи табақаҳои ҷомеа назорати доимиро ба роҳ монда, дар самти иҷрои вазифаҳои хизматӣ назорати пайваस्ताи риояи қонуни мазкур дар маҳалҳо таъмин намоянд.

КОМИССИЯИ ҶИФЗИ ҲУҚУҚИ КҶДАК

Комиссияи ҷиғзи ҳуқуқи кӯдак дар давоми соли 2017 дар ҳамаи ҷамоатҳои шаҳрак ва деҳоти ноҳия вобаста ба татбиқи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълим ва тарбияи фарзанд” ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамбастагӣ бо ташкилотҳои дахлдор суҳбату нишастҳои судманд пайваста доир намуд.

Дар яқҷоягӣ бо масъулини ШВҚД дар ноҳия дар самти риояи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълим ва тарбияи фарзанд” 170 маротиба рейдҳои муштарак доир карда шуда, нисбати 35 нафар нобилиғон протоколҳои маъмури тартиб дода шуда, 11 ҳазору 150 сомонӣ маблағ ситонида шудааст.

Соли 2017 аз тарафи нобилиғон 2 ҷиноят, 3 нафар нобилиғ ба қайди ШВҚД гирифта шуд.

Котиби комиссияи ва маркази таҳсилоти иловагиро мебоист, ки нобилиғони душвортарбияро ба маҳфилҳо ҷалб намуда, онҳоро зерин назорати доимӣ қарор медоданд. Аммо аз сабаби фориғболии котиби комиссияи ҷиғзи ҳуқуқи кӯдак ва маркази мазкур соли 2017- 46 нафар нобилиғ ба оврагардӣ, 51 нафар аз соволи кӯчагӣ ва се нафар нобилиғ аз толори сақҷобозӣ дастгир карда шуда, нисбаи онҳо қорҳои фаҳмондадихӣ бурда шуд.

БОЙГОНИ

Бойгонии байниидоравӣ оид ба ҳуҷҷатҳои ҳаёти шахсӣ дар ноҳияи Қубодиён фаъолияти худро дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди қорҳои бойгони дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2018” ва дигар

санадҳои меъёриву ҳуқуқи дахлдори соҳа ба роҳ монда, айни замон дар шабакаи бойгони 44 фонд ва 21138 парвандаи 44 ташкилоту хоҷагиро дар бар мегирад.

Давоми соли 2017 бойгонӣ 725 адад аснод ва китоби музди меҳнати шӯъбаи маориф ва 115 адад ҳуҷҷатҳои Муассасаҳои кумаки аввалияи тиббию санитарии ноҳияро аз нав қор кард ва ҷобаҷогузори намуд.

Дар давоми соли 2017 Ҷамоати деҳоти ба номи Носири Хусрав, ба номи У. Назаров, 20-солагии Истиқлол, Тахти Сангин, Заркамар дар назди Идораи бойгонии ноҳия ҷиҳати нигоҳдорӣ ҳуҷҷатҳо ба маблағи 30 ҳазору 710 қарздор мебошанд.

РҶЗНОМАИ “ТАХТИ ҚУБОД”

Дар давоми соли 2017 наشريяи “Тахти Кубод” дар маҷмӯъ 37 шумора бо қиммати умумии 38500 сомонӣ маблағ аз ҳисоби бучаи маҳалӣ дар матбааи Мега-Принт-и шаҳри Душанбе ба ҷор расид. Дар ин давра саҳифаҳои рӯзнома роҳбару мақола, мусоҳибаи тавсифӣ ва интиқодӣ, эҷодию адабӣ ва дигар матлабҳои ҷашнӣ дарбар гирифт.

Маводҳои махсуси ҷашнӣ дар саҳифаҳои рӯзнома ба ифтихори Рӯзи артиши миллӣ, Рӯзи модар, Наврӯзи Аҷам, даъвати баҳорӣ ҷавонон ба хизмат, муҳофизони саломатӣ, ҷиғзи тозагии муҳит, эҷоди навқаламон, килки сабз-саҳифаи адабӣ, аз ҳаёти одамони наҷиб, гӯшаи ҳуқуқшинос ва дигар мақолаҳо ба нашр расиданд. Нисбати солҳои пешин адади нашр, рангорангии саҳифаҳо, муҳтавои матлабҳо ва сифати рӯзнома хело беҳ гардида ҳонандаи худро қонеъ намуда бошад ҳам, аммо ба маводҳои интиқодӣ аз ҷониби масъулин воқунише нашудааст. Надоштани бинои хусусӣ, шароитҳои қорӣ барои аҳли эҷод аз мушкилоти ҳалталаб боқӣ мемонад. Маврид ба зикр аст, ки аз ҳисоби маблағҳои обуна барои соли 2014 ба қимати 35 ҳазор дастгоҳи ҷопӣ-матбаа ба ноҳия ворид карда шуд, ки бо сабаби фаъолият накардану бетаваҷҷуҳии муассис зиёни молӣ ба рӯзномаи “Тахти Кубод” расидааст.

“ПОЧТАИ ТОҶИК”

Маркази алоқаи “Почтаи Тоҷик” дар асоси санадҳои меъёриву ҳуқуқи соҳа амал намуда дар 12 моҳи соли 2017 ба аҳоли дар ҳаҷми 15635 сомонӣ хизматрасонии пулакиро ба амал бароварда, даромади тарифа 81092 сомониро ташкил дод. Давоми сол аз ҷониби кормандони Маркази алоқаи “Почтаи Тоҷик” рӯзномаву маҷалаҳо ва дигар муросилоти почтавӣ ба ташкилоту муассасаҳо ва аҳоли дастрас гардид.

Аз бемасъулияти сардори департаменти Почтаи тоҷик ва раисони ҷамоатҳои деҳоти Тахти Сангин, У. Назаров, 20-солагии Истиқлол, Н. Хусрав, Навобод инчунин хоҷагии манзилию коммуналӣ, идораи барқ, қорхонаҳои Ориёно, Носири Хусрав, Аввалин, комиссарияти ҳарбии ноҳия ва баъзе муассасаҳои таълимӣ иҷрои нақшаи обуна ба рӯзномаву маҷалаҳои ҷумҳуриявӣ вилоятӣ ва ноҳиявӣ барои соли 2018 таъмин нагардид.

Дар фаъолияти соҳаҳои иҷтимоӣ барои суръат бахшидани рушди соҳа ва дар ин замина боз ҳам беҳтар гардонидани вазъи иҷтимоии ноҳия воситаву имкониятҳо хеле зиёданд ва аз мо танҳо масъулияти баландро талаб менамояд.

Итминон дорам, ки роҳбарони ташкилоту муассасаҳои соҳаи иҷтимоӣ аз камбудӣ ва имкониятҳои истифода нашудаи соли сипаригардида ҳулосаҳои дарқорӣ бароварда, бо азму иродаи қавӣ ва устувор Паёми навбатии Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро сармашқи қорӣ худ дар соли нав қарор дода, иҷрои вазифаву масъулияти ба зимаашон вогузор шударо минбаъд низ бо ҳисси баланди масъулиятшиносӣ, дасту дили гарм ва азму иродаи қавӣ, нангу номуси ватандорӣ таъмин намуда, барои ояндаи неки сарзамини аҷдодиамон, саҳми сазовори худро мегузоранд.

ПАЁМ- ТАРАҚҚИЁТНИ ТАЪМИНЛАШ БОРАСИДА РАҶНАМО

Куни кеча Ишмурод Ниёзов номли қишлоқ жамоатида зиёлилар ва меҳнат аҳлининг Тоҷикистон Республикаси Президенти, Миллат пешвоси муҳтарам Эмомали Раҳмоннинг Тоҷикистон Республикаси Олий Мажлисига йўллаган Паёмини тарғиб ва тушунтириш учун ташриф буюрган олий мақом меҳмонлар билан мароқли учрашуви бўлди. Учрашувни ноҳия раиси муҳтарам Файзуллозода З.Х. кириш сўзи билан очди. Сўнгра сўз олган инсон ҳуқуқлари ваколатдори муҳтарам З. Ализода Паёмдан кўзланган мақсад ва вазифаларни муфассал тушунтириб берди. Миллат пешвоси ўз Паёмида мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг келгусидаги асосий йўналишларини белгилаб берганлиги, ҳамда конструктив ташқи сиёсатни ривожлантириш, иқтисодиёт, саноат, энергетика, транспорт, хавфсизлик ва мудофаа, ҳуқуқ тартиботи ва қонунчиликни ҳимоялаш, соғлиқни сақлаш, маданият, илм ва маориф, аҳоли ижтимоий ҳимояси ва бошқа соҳаларда тараққиётни таъминлаш борасида аниқ кўрсатма белгилаб берилганини таъкидлади.

Сўзга чиққан Носир Хусрав номидаги Қўрғонтеппа шаҳар Давлат педагогика университети ректори мушовири профессор Ҳасан Муродий ва шу олийгоҳнинг декани Алиддин Саймуддинов истиқлол йилларида қўлга киритилган муваффақиятларни таҳлил қилиб, ёшларни касб-ҳунар эгаллашга, спортни ривожлантиришга, хорижий тилларни ўрганишга, техника ва технологик информатсиялардан хабардор бўлишга

чорлаб, 2017 йил “Ёшлар йили” бўлганлиги билан аҳамиятли эканлигини ёдга солиб, бу хайрли ташаббус 2018 йилда ҳам чегараланмаслигини таъкидлашди. 2018 йил “Сайёҳлик ва халқ хунарларини ривожлантириш йили” деб аталishi билан, кулолчилик, темирчилик, чармгарлик, нақшкорлик, чўбтарошлик, коса ва қошиктарошлик, сандуқсозлик, туноқасозлик ва шу каби ота-боболаримиз хунарларини ривожлантиришдек хайрли ишларни ривожлантириб, келажак авлодга етказиш хусусида ва шу йил билан мамлакатимизга келаятган сайёҳлар сонини ошириш ва улар диққатини маданий меросимизга торттиб, қизиқиш уйғотиш борасида ҳам ўз фикрларини ўртоқлашди.

Учрашувни якунлар экан ноҳия раиси муҳтарам Файзуллозода З.Х. Паёмдан келиб чиқадиган масъулият ва вазифалар ҳақида тўхталиб, Тоҷикистон Республикаси Мустақиллигининг 30 йиллиги байрамига қизгин тайёргарлик ишлари бошланганлиги, шу мақсадда ҳар бир шаҳрванднинг ўз уй, ҳовли, кўчаларини тоза ва озода тутиши, оҳаклаш, ниҳол қадаш ишларини амалга ошириши кераклигини уқтириб ўтди. Сувдан, электр энергиясидан оқилон ва сарфакорона фойдаланиб, сув ва электр энергия ҳақларини ўз вақтида тўлаш лозимлигини таъкидлади. Шунингдек, яроқсиз бўлиб қолган кўча ва автомобил йўлларини аҳоли ва саховатли кишилар, тадбиркорлар ҳисобидан таъмирлаш ишларига жалб қилиш ҳақида ҳам топшириқлар берди.

М. Абдуллоев

Қадам синови

ОТА, СИЗ МЕНГА УЛУҒ ИНСОН

Ота, сиз менга улуғ инсон,
Танимда кўпирган қутлуғ қон.
Уриб турган юрак, мисли жон,
Шундан вужудимда ҳаёжон.
Юзга кириш, отажон.
Иймон топинг, отажон.
Биз фарзандлар бахтига
Қирлар ошинг, отажон.
Мисли қуёшдек бўлиб,
Нурлар сочинг, отажон.
Сиз менга мисоли қоя
Бошимда бир серсоя.
Кундан-кунга онгимда,
Сиз сабаб ошар гоё.

Фотима Мамасолаева

Тоҷикистон Республикаси Президенти, Миллат пешвоси муҳтарам Эмомали Раҳмоннинг Тоҷикистон Республикаси Олий Мажлисига йўллаган Паёмининг муҳим нуқталари

“Тоҷикистон Республикасининг ички ва ташқи сиёсати асосий йўналишлари тўғрисида” ги Паёмда мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг келгусидаги асосий йўналишларини белгилади ҳамда конструктив ташқи сиёсатни ривожлантириш, иқтисодиёт, саноат, энергетика транспорт, хавфсизлик ва мудофаа, ҳуқуқ тартиботи ва қонунчиликни ҳимоялаш, соғлиқни сақлаш, маданият, илм ва маориф, аҳоли ижтимоий ҳимояси, ёшлар спорт ва сайёҳликнинг барча тармоқлари тараққиётини таъминлаш борасида аниқ вазифалар кўйилди.

Биз жангу низоларсиз халқаро адолатли тартиб, дунёнинг барча мамлакатлари тенг ва фойдали ҳамкорликлари ҳамда шерикчилиги, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Низомномаси қоидалари асосида халқаро ва минтақавий хавфсизликни таъминлаш тарафдоримиз.

...Тоҷикистон ўтган икки ўн йиллик даврида сув соҳасида глобал масалаларни ҳал этиш ташаббускори сифатида эътироф этилди.

2018 йил халқаро Наврўз байрами ва 22 март –халқаро сув кунини нишонлаш айёмида бизнинг глобал ташаббусимиз -2018 -2028 йиллар “Сув устувор тараққиёт учун” халқаро амалиёт ўн йиллиги тадбиқи жараёни расман бошланади.

Тоҷикистон 2018 йилда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстиги раислигини ўз зиммасига олган.

2018 -2028 йиллар “Сув устувор тараққиёт учун” халқаро амалиёт ўн йиллиги тадбиқи доир олий даражадаги халқаро конференция ва Шанхай Ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқларининг мажлиси ҳам бўлиб ўтади, булар ўзига хос ўринга эгадир.

Тоҷикистон қўшни мамлакат Ҳукумати билан барча соҳаларда беғараз ҳамкорликларни мустаҳкамлашга саъй-ҳаракат қилади.

Жорий йилда малакат макроиқтисодиёти кўрсаткичлари устувор даражада сақлаб турилган бўлиб, иқтисодиёт реал тараққиёти суръати 7 фоиз ва ялпи ички маҳсулот ҳажми 60 миллиард самонийга баровар бўлди. Башоратларга кўра, олданда турган уч йилда ялпи ички маҳсулот ҳажми 30 фоиздан кўпайиб, 82 миллиард самонийга етказилади.

2017 йил ялпи ички маҳсулот ҳажми ҳар бир нафар аҳолига ўтган йилга нисбатан 12 фоиз ва дастурда кўрсатилган кўрсаткичлар билан таққосланганда . 8 фоизга ошиб, аҳолининг пул даромадлари 10 фоизга кўпайган .

Миллий иқтисодиёти соҳалари тараққиёти, жумладан, саноат 21,5 фоиз, қишлоқ хўжалиги 7,2, асосий сармоёга маблағ ўтказиш 6, чакана савдо 6,6 ва пулли хизмат кўрсатиш 1,8 фоизга таъминланиб, инфляцияси 6,3 фоиз даражасида сақланиб турилди.

Давлат бюджетининг даромад қисми ўтган йилда, умуман, ижро этилиб, 2018

йил бюджети ҳажми 21,3 миллиард сомоний ва 2017 йилга нисбатан 7,3 фоизга зиёд қилиб белгиланди.

Сўнги беш йилда маориф соҳалари давлат бюджетидан маблағлаштирилиши 2,3 баравар ва соғлиқни сақлаш соҳаси 2,1 баравар ошган бўлиб, 2017 йили 2016 йилга нисбатан мутаносибан 16 ва 25 фоизга кўпайган.

Мамлакат иқтисодий тараққиёти ва бугунги молявий имкониятларни ҳисобга олган ҳолда, 2018 йилнинг 1 сентябридан бюджет соҳаси ходимлари ойлик маошлари оширилади. Жумладан, ҳокимият ва давлат бошқаруви органлари ходимлари, маориф, илм, маданият, спорт, соғлиқни сақлаш, ижтимоий ҳимоя соҳаси муассасалари ва бюджетнинг бошқа ташкилоту муассасалари ходимларининг ойлик маошлари 15 фоиз, чунончи, ҳуқуқни ҳимоялаш органлари ходимлари ва ҳарбий хизматчилар ойлик маошлари 10 фоизга оширилади.

Ёш бўйича нафақалар минимал ва максимал ҳажми, асосли нафақалар ҳамда фуқаролар иш нафақалари ўрта ҳисобда 15 фоиз, чунончи ҳуқуқни ҳимоялаш органлари ходимлари ва ҳарбий хизматчилар ойлик маошлари 10 фоизга оширилади.

Ёш бўйича нафақалар минимал ва максимал ҳажми, асосли нафақалар ҳамда ҳамда фуқаролар иш нафақалари ўрта ҳисобда 15 фоиз студентлар степендиялари ва степендияларнинг бошқа турлари 15 фоизга оширилади.

Қайд қилиш жоизки, маҳаллий бюджетлар ҳажми 2017 йилда 5,3 миллиард сомонийга етиб, унда республика бюджетидан қўллаб-қувватланиш ҳиссаси 16,7 фоизни ташкил қилди.

Текширувлар, асосан ҳуқуқий шахсларга нисбатан тадбиқ этилишини ҳисобга олган ҳолда, 2017 йилнинг тўққиз ойи мобайнида фаолият юритувчи ҳар бир ҳуқуқий шахсга бештадан текширув тўғри келади. Шу сабабли, асосиз ва такрор текширувларни бартараф этиш ҳамда тадбиркорлик учун қулай иқлимни вужудга келтириш мақсадида кейинги икки йил давомида солиқ органларининг режадаги текширувлари, Бош прокуратура, Ҳисоб палатаси, Давлат молявий назорати ва коррупсияга қарши кураш агентлиги ҳамда миллий Банкдан ташқари, ишлаб чиқариш тадбиркорлари фаолиятининг ҳар қандай текширувларига мораторий эълон қилинсин.

2017 йилда мамлакатда 3 мингта иш жойи таъсис этиш билан 150 саноат корхонаси бунёд этилди ва фойдаланишга топширилди.

2018 йилни мамлакатда Сайёҳлик ва халқ хунарларини ривожлантириш йили, деб эълон қилинсин.

Шунингдек, уйда халқ эҳтиёжидаги молларни ишлаб чиқариш ва халқ хунарларини ривожлантириш йўлида аҳолини рағбатлантириш мақсадида 2018 йилнинг 1 январидан бундай молу ашёлар (буюмлар) савдоси солиқнинг ҳар қандай тўловларидан озод этилсин.

ФАОЛИЯТИМИЗДА МАСЪУЛИЯТ ВА АҲИЛЛИК БЎЛСА

Кўкаев Холмамат Қурбонovich -1962 йилда туғилган. 1992 йилда Ибн Сино номидаги Тожикистон Давлат тиббиёт университети болалар касалликлари бўлимини битирган. Ноҳия юқумли касалликлари беморхонасида болалар бўлими мудири вазифасида фаолият юритмоқда.

Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий мажлисига Паёмини кўпчилик қатори катта қизиқиш ва қониқиш билан мутолаа қилдим. Бу муҳим ҳужжатда давлатимиз ва ҳукуматимизнинг 2017 йилда қўлга киритган муваффақият ва камчиликлари таҳлил қилиниб, келгуси йилларда қилиниши лозим бўлган муҳим ишларга шарҳ берилган. Узим зиёли бўлганим ва бунинг устига соғлиқни сақлаш ходими бўлганим сабабли давлат бюджети ва ижтимоий соҳалардаги янгиликларга қизиқиш билан қарайман. Муствақиллик йилларида мазкур соҳаларга катта эътибор қаратилиб, бу соҳа ходимлари рағбатлантирилиб келинмоқда. “Сунги беш йилда маориф соҳалари давлат бюджет маблағлаштирилиши 2,3 баравар ва соғлиқни сақлаш соҳаси 2,1 баравар ошган бўлиб, 2017 йили 2016 йилга нисбатан мутаносибан 16 ва 25 фоизга кўпайган.”,-дея қайд этилган Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий мажлисига Паёмиди.

Бу йил ҳам бюджет соҳаси ходимлари ойлик маошлари кўтарилди. Бу хусусда Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий

мажлисига Паёмиди шундай дейилади: “Мамлакат иқтисодий тараққиёти ва бугунги молявий имкониятларни ҳисобга олган ҳолда, 2018 йилнинг 1 сентябридан бюджет соҳаси ходимлари ойлик маошлари оширилади. Жумладан, ҳокимият ва давлат бошқаруви органлари ходимлари, маориф, илм, маданият, спорт, соғлиқни сақлаш, ижтимоий ҳимоя соҳаси муассасалари ва бюджетнинг бошқа ташкилоту муассасалари ходимларининг ойлик маошлари 15 фоиз, чунончи ҳуқуқни ҳимоялаш органлари ходимлари ва ҳарбий хизматчилар ойлик маошлари 10 фоизга оширилади.”

Бу бизни янгидан-янги меҳнат муваффақиятларига илҳомлантириб, бунёдкорлик ишларини аҳиллик билан давом эттиришимизда куч ва қувват баҳишлайди.

**Кўкаев Холмамат Қурбонovich,
ноҳия юқумли касалликлари
беморхонаси болалар бўлими
мудири**

ДАРМОН ВА ДАВО БЕРУВЧИ НЕЪМАТЛАР

Ўзим шифобахш сувлар ва гиёҳларга қизиқанлигим ва қўлдан келганича шифобахш гиёҳларни йиғиб, ҳожатманд касалларни даволаб келаётганлигим туфайли Паёмда айтилган Тожикистонда дорусозликни ривожлантириш борасидаги фикрларни қониқиш билан ўқиб чиқдим. Миллат Пешвоси ўз Пёмиди Тожикистон бебаҳо табиий шифобахш гиёҳлар ва шифобахш сувлар борлигини таъкидлаб, ҳозир мамлакатда 3500 хил шифобахш сув манбалари борлигини улардан замонавий дастгоҳлар асосида дорилар ишлаб чиқариш лозимлиги ва бу соҳада қилинган ишлар унчалик кўн-гилдагидек эмаслигини қайд этганлар. 2018 йилдан дорусозлик корхоналари учун янги таҳриротлар ҳозирзамон ташхис технологияси киритган соҳибкорлар қўшимча солиқ ва божхона божларидан озод қилинади деган сатрлар мени янада сермахсул ишлашга илҳомлантирди. Табиий гиёҳ ва ўсимликлар инсонга қониқ фойдадир. Кўп йиллардан бери шифобахш гиёҳлар йиғишга қизиқиб келаман. Ҳар йили баҳор ва куз ойларида тоғ-тошларга чиқиб, шифобахш гиёҳларни йиғиш билан шуғулланаман. Тожикистонимиз табиати жаннатга қиёс. Бизда жуда кўп шифобахш ўсимлик ҳамда гиёҳлар, дарахтлар ўсади. Масалан, равочни олайлик. Равочни буюк Абу Али ибн Сино ўз китобларида жуда кўп таъкидлаганлар. Буюк олим равоч илди ва мевасидан тайёрланган қайнатма билан, бачадон оғриқларини қолдирувчи, қон кетишини тўхта-тувчи дори сифатида фойдаланган ва яхши натижаларга эришган. Қайнатма тайёрлаш учун равоч илди ва мевасидан кузда қазиб, майдалаб қуритилади. Шундан 20 грамм олиб бир стакан сувда 5 минут қайнатилади, совуғач,

кунига 3 маҳал овқатдан олдин бир ош қошиқдан ичиб турилади.

Тут шу кунларда пишиб тагига тушиб ётибди. Бу мўъжизакор меванинг ноз-неъмат бўлишидан ташқари кўп дардга даволигини ҳамма ҳам билмас керак.

Тут инсон танасидаги қонни тозалаб, ҳатто янги қон ҳосил қила олишини қадимдан бобокалонларимиз ҳамда табиатни ўзи тасдиқлаб келган. Лўқмони ҳаким ва Абу Али ибн Сино насихатлари ва ўғитларини олган ота-боболаримиз тутни кўп истеъмол қилган. Кузда қуритиб олиб қишда истеъмол этишган. Ҳозир бозорларда тутмайизлар сотилмоқда. Айниқса, қора шотут меваси, барги, пўстлоғи шифобахш ҳисобланиб, юрак-қон –томирларининг фаъолияти бузилганда, қон босими ошганда аччиқ қилиб дамлаб, чойга ўхшаб ичилади. Шунда қон босими ўз ҳолига келиб, бемор шифо топади.

Олма жуда фойдали мева ҳисобланади.Жайдари, тезпишар олмаларни тўйиб еган қимсаннинг саломатлиги яхши бўлади. Зеро хушбўй ва ширин ва нордон олма меваси юрак фаъолиятини яхшилаб, қувват бяхш этади. Олма таркибида инсон организми учун зарур бўлган темир моддаси кўп бўлиб, заъиф медани қувватлантиради, хамир ичида пиширилган олма иштаҳани очади. Юрак хасталигига қарши чой қайнатганда саримсоқ (чеснок) бўлакчаларини ва олма сиркасини асал билан қўшиб юборинг. Бундай чой сизни юрак хасталигидан ҳимоя қилади, ажойиб таъмили бу ичимликни ҳар кун ичиб турсангиз қони фойда. Айниқса, чучук олмалар кучи янада самарали бўлиб, қон томирларига яхши даводир.

**Нормўмин Қаршиев,
“Бошқалъа” қишлоғи**

ПАЁМНИ ЎҚИБ 2018-2028 ЙИЛЛАР – “СУВ УСТУВОР ТАРАҚҚИЁТ УЧУН “ АМАЛИЁТ ХАЛҚАРО ЎН ЙИЛЛИГИ

СУВНИ ИФЛОСЛАНТИРИШ МАДАНИЯТСИЗЛИК

Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий мажлисига Паёмини кўпчилик қатори ўқиб чиқдим. Паёмда 2017 йилдаги қўлга киритилган муваффақиятлар таҳлил қилиниб, 2018 йилда ва кейинги ўн йилликда қилиниши лозим бўлган вазифалар ўз шарҳу эъзоҳини топган.

2018 йил “Сайёҳлик ва халқ ҳунарларини ривожлантириш йили” деб эълон қилиниши давлатимиз ва Миллат Пешвосининг халққа қилган яна бир ғамхўрлигидир.

“Тожикистонимиз бебаҳо табиий неъматлар –даволовчи сувлар ва шифобахш гиёҳларга эга бўлиб, мамлакатимиз муҳити ва табиати, дорисозлик соҳасини ривожлантириш ҳамда шифобахш сувлар мавзесида истироҳат масканлари бунёд этиш учун жуда қулайдир.

Гап шундаки, мамлакатимизда 3500 хилдан зиёд шифобахш гиёҳлар ва даволовчи юзлаб иссиқ сув манбалари мавжуд “,-дея қайд этилган Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий мажлисига Паёмиди.

Халққаро ва минтиқавий майдонда мамлакатимиз бир неча бунёдқорона ташаббус ва тақлифларни ўртага ташлади. Натижада жаҳон ҳамжамияти баҳолашга кўра, Тожикистон ўтган икки ўн йиллик даврида сув соҳасида глобал масалаларни ҳал этиш ташаббусқори сифатида эътироф этилди. Паёмда қайд этилишича бу эзгу ишлар келгуси ўн йилликда ҳам давом эттирилади.

Тожикистон сувларнинг қони, ватани. Қубодиёнимизда ҳам сув тармоқлари кўп. Ноҳия маркази яқинидан Катта ариқ канали оқиб ўтади. Қабла ариғи тепарокдан оқиб ўтади. Бирор вақт бу сув тармоқларининг тоза ва пок оққанини кўрмайсиз. Бу каналлар ва ариқларнинг кўпчилиги мусорларни олиб кетадиган восита бўлиб қолган. Кўра –била туриб сув тармоқлари ифлослантирилмоқда. Бу касалликларга сабаб бўлмоқда. Бу гаплардан барча қишлоқ жамоатлари раҳбарлари хулоса чиқармоқлари керак. Маҳалла имом хатиблари ва маҳалла раислари халқ орасида тушунтириш ишларини олиб бормоғи лозим.

Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий мажлисига Паёмидан келиб чиқадиган хулоса бунёдқорлик, сарфакорликдир.

**Шоҳзод Ҳайтов,
ўқитувчи.**

СУВ ЭНГ БУЮК НЕЪМАТ, УНИ ПОК САҚЛАЙЛИК

Ҳа, сув бебаҳо неъмат бўлиб, унинг васфи энг қадимий китобларда нақшланган. Миллат пешвоси муҳтарам Эмомали Раҳмоннинг сув ҳақидаги ташаббуслари БМТ Бош Ассамблеяси томонидан қўллаб –қувватланиши мамлакатимиз обрў ва эътиборини халққаро майдонда ошириб юборди. Тожикистон Республикаси Президенти Миллат пешвоси Эмомали Раҳмоннинг 2017 йил 22 декабрда Тожикистон Республикаси Олий мажлисига Паёмиди 2018 йил халққаро Наврўз байрами ва 22 март –халққаро сув кунини нишонлаш айёмида бизнинг глобал ташаббусимиз -2018-2028 йиллар “Сув устувор тараққиёт учун “ халққаро амалиёт ўн йиллиги тадбиқи жараёни расман бошланади.

Жаҳон аҳолиси сувга эъҳтёж сезади. Омор маълумотларига кўра сайёрамизнинг 800 миллион аҳолиси тоза ичимлик сувга ва 2,5 миллиард нафарга яқин аҳоли санитария шароити яхши бўлмаган сув истеъмол қилишга мажбур бўлишмоқдалар. Бугунги кунда оламнинг ҳар ўн нафар одамидан 4 нафар сувсизликдан азият чекмоқда. Жаҳонда ҳар кун миң бола сувга боғлиқ ифлослик натижасида ичкетар касалликларидан вафот этмоқда.

Мамлакатимиз Сарварининг ташаббуслари туфайли БМТ бир неча қатънома қабул қилдики, натижада тоза сувни ичишга имкони бўлмаган 700 миллион нафар киши имконият пайдо қилди.

Мамлакатимизда ташқи ва ички сармоя киритиш ҳисобидан 1,5 миллион нафар аҳоли тоза сув билан таъминланди. Мамлакатимиз жаҳонда сув захиралари бўйича муносиб ўринларни ишғол этади. Республикаимизда узунлиги 25 миң км бўлган 985 дарё мавжуд. Шунингдек, 1300 қўл ва умумий масоҳати 8,5 миң км куб бўлган 9550 пирях (музлик) мавжуд. Ҳамаси бўлиб 20 фоиз сувларимизни ишлатамиз, холос. Қолган 80 фоизи эса бошқа давлатларга оқиб кетади. 55,4 фоизи Арал денгизи захираларини ташкил этади.

Паёмда таъкидланганидек, Тожикистонда 200 миң чашма мавжуд

бўлиб, уларнинг ҳаммаси ширин ва шифобахш сувлар ҳисобланади. Шу жиҳатдан мамлакатимизни ер юзи жаннати дейиш мумкин. Эшитишимча, бир гурўҳ араб мамлакатларидан Тожикистонимизга ташриф буюришган сайёҳлар Варзоб дарасига боради. Оёқ остидан оқиб ётган шаффоф сувларни қўлига олишиб, “Жаннатда оёқ остидан сув оқиб ётади, дейишади. Мана бунга қаранг. Ер юзи жаннати экан, Тожикистон.”,- дейишади. Биз бу улғу неъмат-сувни авайлаб –асрашимиз лозим. Сувсиз юртлар борлигини эсдан чиқармай, шукргузорлик қилишимиз лозим. Сувни ифлос қилиш бизга яраммайди.

Коварниҳон дарёсидан кум ва шағал тинимсиз олинмоқда. Натижада соҳил бузилиб, сув тошиб қишлоқларни босиб хавфи кўпаймоқда.Бунинг устига машина ифлосликлари, оқилган мойлар сувни ифлослантириб, экологик мувозанатни бузмоқда. Омор маълумотларига кўра сувга оқилган бир қатра нефт масолеҳи 25 литр тоза сувни яроқсиз қилар экан. Бунинг устига дарё сувига қўшилаётган корхоналарнинг партовларини қўшак дарё сувларни қанчалик ифлосланаётганини дарк қиламиз. Ҳар бир қишлоқ хонадонларидан қўшилаётган супуринди ва ахлотларни сув шохобчаларига ташланаётганини ҳисобласак,энди бу ҳисоб яна неча фоизга кўпаяди.

“Қабла” ариғидан Ўтақара Назаров, И. Ниёзов, Носир Хусрав жамоатлари сув ичишади. Демак шу жамоат аҳолиси бу сув йўлини ифлосланишига ҳисса қўишади. Тозалиги ҳам шу жамоат аҳолиси виждонига ҳавола. Катта ариқ канали ҳам юқорида номлари зикр этилган жамоатлар билан бирга “20 солагии Истиқлолият”, “ Тахти сангин” жамоатига хизмат қилади. Демак сув шохобчаларини тоза ва озода сақлаш барчамизнинг бурчимиздир.

Табиат мўъжизаси бўлган сувни тоза ва пок сақлаб, шукргузорликни ёддан чиқармайлик. Ф.Энгелс таъбири билан айтганда “ Табиатдан ўч олсангиз, у сиздан ўч олади”

М. Абдуллоев

ТАХТИ ҚУБОД

Муассис: Мақомоти иҷроияи
Ҳокимияти давлатии ноҳияи Қубодиён

**САРМУҲАРРИР
САЙФУЛЛОЗОДА АДОЛАТ**

Нишонии мо: 68943, н. Қубодиён,
кўчаи И. Сомонӣ 88.

Рўзнома 23 декабри соли 2013 тахти №0307/ рз дар Вазорати Фарҳанги ҚТ ба қайди давлати гирифта шудааст.

Рўзнома ба хотири гуногунандешӣ мақолаҳо чоп мекунад, ки ба мавқеъ ва назари ҳайати эҷодӣ метавонад мувофиқат накунад ва зимнан идораи нашрия масъулиятро ба дӯш нагирад, дастхат ва суратҳо баргардониди намешавад.

**Телефон барои тамос:
93-842-36-25**

Рўзнома бо теъдоди 3090 нусха дар матбааи «Мега-принт» нашр шуд.